

II/4.16

Magyar
Könyvkiadó

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1941. NOVEMBER 3.

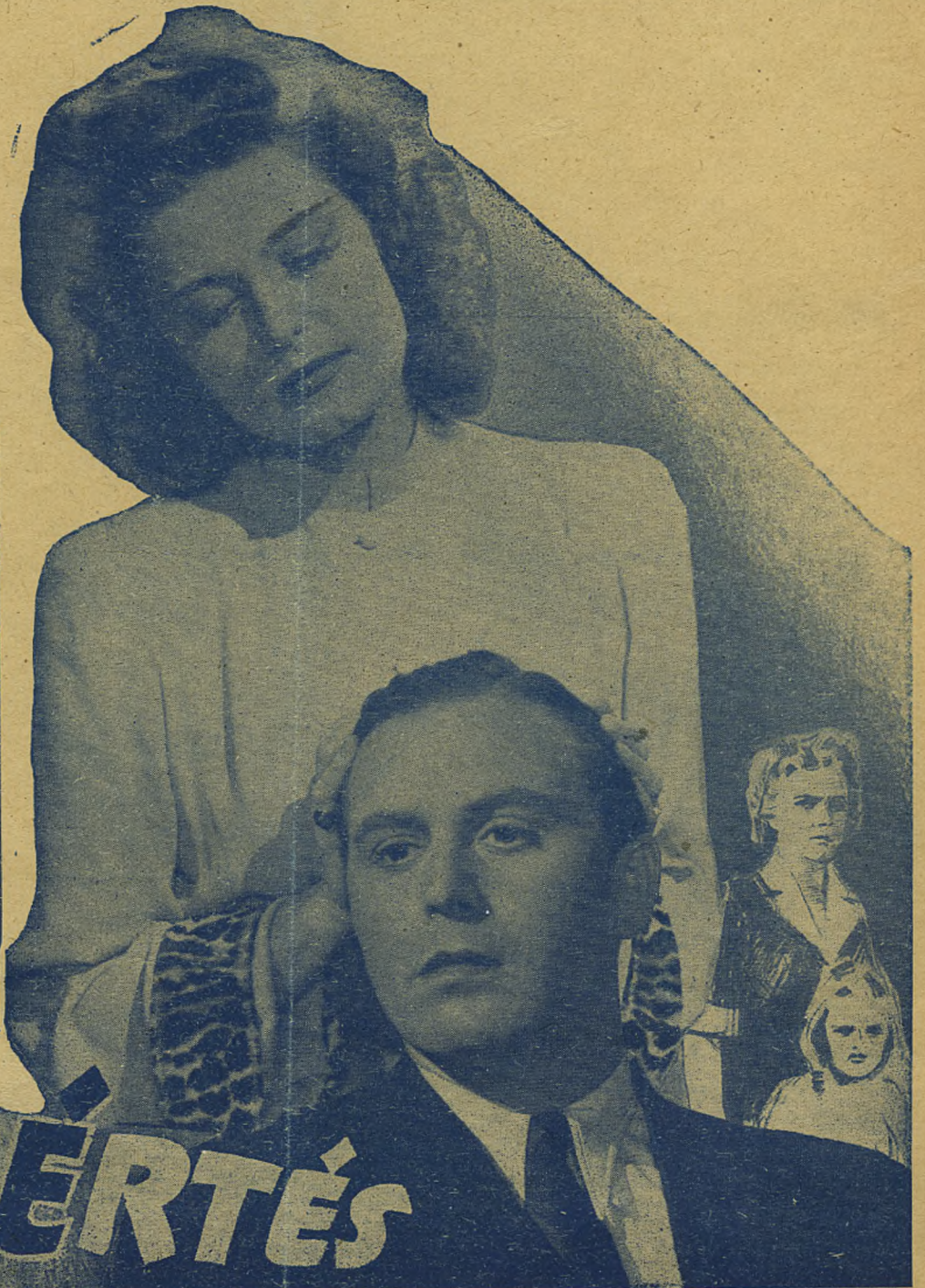
EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR

III. ÉVFOLYAM 44. SZÁM.

Karádi-Nagy István
Bulla Elma
Hajmássy Miklós
Halmai Tibor
Rendező:
Farkas Zoltán

Takácsfilm
Forgalomba hozza
Hausz Mária Filmk.

KISÉRTÉS

Az UFA idei programjának legmulatságosabb filmje

CSODA

A HALOKOCSIBAN

**Hans Rühmann
Anny Ondra**

ötletes vígjátéka
egy égből pottyant
tízezer márkás
csekk körül

Rendezte :

Carl Froelich
professzor

Kacagóorkán
a nézőtéren!

A rég nem látott
ANNY ONDRA
legújabb filmje!

FILMIPARI ÉS
FILMKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.
KOSSUTH L.-U. 13.
TELEFON: 18-38-58

Heinz Rühmann és Anny Ondra

M FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

III. ÉVFOLYAM, 44. SZÁM.
BUDAPEST, 1941. NOVEMBER 3.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:

ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:

VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Bajza-utca 18.

Telefon: 220—855, 422—961

Postatakarékpénztári

cskek számla száma: 15.410

Kiadótulajdonos:

a. Színművészeti és Filmművészeti

Kamara

Felelős kiadó:

Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:

Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:

egy évre 30 pengő

fél „ 16 pengő

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán-körút 15

Telefon: 146—346

Lakás: XI., Fűrj-utca 4. T.: 257—336

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: VIII., Sándor-tér 3. T.: 144—424,

144—425

Lakás: VIII., Üllői-út 42. T.: 136—386

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában

Felelős üzemvezető: **Schmaller János.**

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423

TARTALOM:

A szalmabábok ellenőrzése	1
Az Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület megalapítása és működése: Pogány Frigyes dr.	2
Herczeg Ferenc nyilatkozata a filmről	3
Filmgyártás állami megbízásból Németországban	3
Eltűnik a kétszláger-rendszer Európából	3
Román filmviszonyok	4
A külföld rólunk	4
Külföld	4
Új filmek:	
A marokkói lány	6
Hív a haza	6
La Conga	6
Algír	8
Enyhítő körülmény	8
Kulturfilm:	
Kovács és Faludy újdonságai	9
Megjelent a Filmlexikon: (v. d.)	9
Az amerikai mozik bajai	10
Premierfilmszínházak műsora	10
Hírek	10
A film kifejezési formái:	
Pacséry Agoston	11
Keskenyfilm	11
Lapszemle	12
Nyílttér	12
Híradók	III
Filmcenzúra	III
Szakmai címtár	IV
Hirdetők:	
Hausz Mária	I
Ufa	II
Filmlexikon	2
Imago	5
Szokolay	4
Sláger	7
Sláger	8
Agfa	12
Fekete	12

MAGYAR FILM

A szalmabábok ellenőrzése

Az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló törvényben nyert felhatalmazás alapján a kormány a közelmúltban rendeletben írta elő a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál a vezető állások betöltésének ellenőrzését. A rendelet részletesen intézkedik, hogy mely vállalatoknál kikre vonatkozik az ellenőrzéshez szükséges bejelentési kötelezettség, amely a vállalat feladatköre szerint az illetékes minisztériumhoz nyújtandó be. Ha az évi összes javadalmazás eléri a 24.000 pengőt, az alkalmaztatás az ebből a célból alakított felülvizsgáló bizottság véleményétől függ. Ily módon kívánja biztosítani a kormány, hogy arra nem való munkások vezető helyeket ne töltsenek be.

A rendelkezésre valóban igen nagy szükség volt. Az elmúlt években magunk is ismételtelen rámutattunk arra, hogy távolról sem elég a zsidókat felelősségre vonni azért, hogy a zsidótörvény szelleme még mindig nem valósult meg hiánytalanul. Mindaddig, ameddig akadnak keresztények, akik „strohmann”-szerepre vállalkoznak, a dolog természete szerint megmaradnak a háttérben az eltávoztatásra ítélt zsidók. Hangsúlyoztuk azt is több ízben, hogy törvénybe ütköző magatartásuk ellenére a zsidók szerepe emberileg érthető, annál elítélendőbb azonban azoknak a megvásárolt keresztényeknek a szerepe, akik működésükkel fedezni kívánják a háttérben működők üzelmeit.

Az új kormányrendelet a szalmabábok kiűztését tűzte ki céljául. Igen helyesen el akarja távolítani minden vezető helyről azokat, akik megfelelő előképzettség vagy hozzáértés nélkül vállalkoztak vezető állásokra, kihaszánálva azt, hogy véletlenül keresztény szülőktől származtak. Ugyanakkor azonban éppen a kellő előképzettség hiányával biztosítják a hozzáértő zsidók számára az arcvonal mögötti érvényesülést. Ezeknek a szalmabáboknak tehát nem lehet létjogosultságuk a keresztény nemzeti Magyarországért folyó munkában és ezért a legkíméletlenebb eréllyel el kell távolítani őket méltatlanul elfoglalt helyükről.

A rendelet — mint a magyar élet más területein — a film- és mozi-szakmában is helyesen látja a zsidóság érvényesülésének támogató erőit. Sajnos azonban szakmánkban a rendelet intézkedése csak néhány kivételes esetben fog orvoslást hozni a törvény szellemébe ütköző mai különböző kijátszóakra. Nálunk ugyanis — eltekintve néhány vállalati vezetőtől — a munka természetéből következik, hogy a szakmabeliek nagyrésze nem egy vállalatotól élvezzi jövedelmét, hanem hol itt, hol ott vállal különböző megbízásokat. Ugyanakkor azonban a magyar film fejlődésében szellemi és gazdasági irányító munkakört lát el.

A szakmai vezetők között bizony ma is akad még, aki meg nem engedett utakon szalmabáb szerepet játszik. A rendelet alapján azonban nem lehet fellépni ellenük, mert az előírások rájuk nem vonatkoztathatók. A film-és mozi szakma szövevényes berendezkedése egyébként is megghiúsítja, hogy egységes intézkedéssel meg lehessen oldani a szalmabáb-kérdést. Erre csak egyetlen mód kínálkozik: a szakma alapos megismerése és az egyes alkalmaztatások esetenkénti felülbírlása. Ennek szükségességét érzi az értelmiségi munkanélküliség kormánybiztosa is, amikor meglepetésszerű látogatásokkal keresi fel a szakma üzemeit és igyekszik tiszta képet nyerni a szakma személyi felépítéséről és szelleméről. Reméljük, hogy ezeknek a látogatásoknak ugyanolyan szigorú következményei lesznek, mint amelyeket a kormány legutóbbi rendelete az igazolt szalmabábokra előír, de amelyeket a filmszakma sajátos berendezkedése folytán, néhány esettől eltekintve, nálunk alkalmazni nem lehet.

A sokágú és sokrétegű filmszakmában nehéz feladat hárul a törvény végrehajtóra. — Számolni kell azzal, hogy az egyik munkaterületről eltávolítottak még számos más helyen és egészen más beállításban újra megkísérlik befolyásuk érvényesítését és törekvéseik keresztülvitelét. Egyszer azonban mégis túl kell esni a szakma kivételt nem ismerő átrostálásán, hogy a törvényes rendelkezések végre hiánytalanul megvalósuljanak.

Az Országos Magyar Mozgóképi ipari Egyesület megalapítása és működése

Az Egyesület megalapítását szükségessé tevő szakmai állapotok

Írta: POGÁNY FRIGYES, dr. ny. h. államtitkár, az OMME elnöke

Megvallom, könnyebnek véltem feladatokat, amikor az OMME történetének megírására vállalkoztam. Nem gondoltam ugyanis, hogy az Egyesület életének első nyolc esztendejéről csak nagyon kevés és egyáltalán nem pontos adat és anyag áll rendelkezésemre. A közgyűlések jegyzőkönyvei t. i. csak 1919. év december hó közepétől vannak meg, az ezt megelőző időkre vonatkozólag pedig az akkori filmszaklapok (Mozivilág, Mozihét, Mozgófényképhíradó) gyűjteményeiben szinte érthetetlenül gyéren találhatók rövid közlések vagy ismertetések az OMME üléseiről. Inkább a lapok szerkesztőinek, munkatársainak, vagy kívülálló szakmabelieknek a cikkei érintenek egy-egy témát, rendszerint valamely gravament, amellyel az OMME közgyűlése, választmányi ülése, vagy tagértekezlete foglalkozott. Annál gyakrabban ismertetik a szaklapok a mozgóképszínháztulajdonosok egyesületének illetőleg egyesületeinek gyűlésein elhangzott felszólalásokat. Bizonyosra is vehető, hogy a mozisok testülete sokkal élénkebb tevékenységet fejtett ki az első években, mint a filmkölcsonzóké és a filmgyártóké, aminek kétségtelenül az a magyarázata, hogy a szakmai életet érintő hatósági rendelkezések és intézkedések nagyrészen a mozgóképszínházakkal és azok működésével voltak közvetlenebbül kapcsolatosak, míg a kölcsönzést és a gyártást inkább közvetve érintették. Másik oka ennek abban rejlik, hogy a kölcsönzők és gyártók között sokkal kevésbé volt meg az egyetértés és gyenge lábon állt a közös érdekek kötelező szolgáltatásának tudata. Tény az, hogy volt olyan félév, amelyben az OMME egyetlen egy ülést sem hívott össze.

A világháború és a tanácsköztársaság bukása után a helyzet annyiban megváltozott, hogy az OMME keretén belül az élet élénkebbé vált s időnkint — az érdekek sokféle, részben valódi, részben látszólagos sérelme s egyes funkcionáriusok buzgalma következtében — valósággal lüktetett. Egy mást érték a választmányi ülések, a tagértekezletek, s a — gyakran folyótólalagos — rendkívüli közgyűlések. A következőkben ismertendő témák és tárgyak rengetege megadja ennek is a magyarázatát.

Az elmondottak érthetővé teszik, hogy ez az ismertetés az OMME szervezetét és tisztikarát csak hézagosan, választmányának összetételét pedig egyáltalán nem öleli fel. De nem is ebben van a lényeg és ezek a részletek sokkal kevésbé is érdekesek, mint azok a kérdések, amelyek az idők folyamán az Egyesületet foglalkoztatták, s amelyeknek tárgyalása a magyar filmszakma közel három évtizedes életét és történetét hívebben festik meg. Különben is mindenki tudja, kik vették rá magukat — több-kevesebb éleslátással — az új technikai csodának, a filmnek s a benne rejlő üzleti lehetőségeknek kiaknázására és így egészen természetes, hogy amikor a keresztények nem ismerték fel, vagy nem értékelték kellően a film gazdasági fon-

tosságát, akkor a szakmai közületek vezetői között is hosszú időn át csak elvéve bukkanunk egy-egy keresztény szakmabelire. Ebben a tekintetben — amint azt mindenki tudja — csak az utóbbi két-három év hozott gyökeres változást.

Nem volnánk azonban tárgyilagosak, ha azt állítanók, hogy a multban kivétel nélkül minden szakmabelit csak is az üzleti szempontok vezették ténykedéseiben s a kulturális és nemzeti szempontok az egész vonalon teljesen a háttérbe szorítottak, vagy mellőzettek volna; viszont kétségtelen, hogy — amint az szerte a föld kerekéségén történt — a szakmabeliek jó része kétségkedés és lelkiismeretfurdalás nélkül tölta előtérbe az u. n. „közönseget vonzó” momentumokat és jellegzetességeket főleg a magasabb etikai és esztétikai érdekek és szempontok rovására. S

A magyar film eseménye!

FILMLEXIKON

Megjelent e héten

SZERKESZTETTÉK:

Castiglione Henrik
és Székely Sándor

TARTALMA:

TECHNIKA
FEJLŐDÉSTÖRTÉNET
KULTURÁLIS ÉRTEK
GYÁRTÁS
IPAR
KERESKEDELEM
FORGALOM
SZÍNHÁZAK
ROKONÁGAZATOK
GAZDASÁGI JELENTŐSÉG
KESKENY FILM
NYERS FILM
LABORATÓRIUM
JOGSZABÁLYOK
JOGSZOKÁSOK
GYÁRTÓK
ÍRÓK
RENDEZŐK
SZÍNHÁZOK
TECHNIKUSOK
KERESKEDŐK
KÖLCSÖNZŐK
DRAMATURGOK
MOZISOK
HATÓSÁGOK
ÉRDEKKÉPVISELETEK
A FILM ÉS A MOZI TÁRSADALMA
AZ ÚTTÖRŐK IDEJÉTŐL
A MAI NAPIG (ÉLETRAJZOK)

Ára 30 pengő

Megrendelhető a FILMLEXIKON kiadó-
hivatalában, Budapest, VII., Erzsébet-
körút 8. III., telefon: 222-618

2

„noli me tangere”-nek nézték ezek ebben a tekintetben a kereskedelmi — üzleti — szabadság elvét, arra vakítóan világitanak rá pl. azok a szakmai felszólalások és cikkek, amelyek a filmcenzura intézménye ellen érveltek és agitáltak. Főúrvük ebben a „kultúra” érdeke volt. Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság működésének első tíz évéről kiadott „döntvénytar” beszédes dokumentumait adja annak, hogy a „kultúra” örve alatt mily izléstelen és erkölcstelen filmek is kerültek a megelőző években a filmszakalagok pergetése útján a közönseég elé, pedig abban az időben a cenzura rostájára a régebbi filmek közül már csak azok kerültek, amelyeket tulajdonosaik még továbbra is meg akartak jelentetni.

A filmüzletek terén az első időkben valósággal kaotikusan rendezetlen állapotok uralkodtak. Szinte teljes szabadság, helyesebben szabadoóság, az önöz érdekek gátlásnélküli érvényesülése, mások jogainak kijátszása nem ment éppen ritkaságzamba. Jogérvényesen megvették filmek másodpéldányainak mások részéről történt „besibólása”, lekötött és nagy reklámokkal beharangozott filmeknek kis mozikban korábbi megjelenése, filmek jogtalan továbbadása, illetőleg pendlizése ropant károkat, zavarokat és ellenségeskedéseket szült.

Ezeket az állapotokat volt hivatva megszüntetni a filmgyártóknak és kölcsönzőknek egyesületbe tömörülése, s ennek révén az üzleti tisztesség érvényesülésének szankciókkal való biztosítása. Számos jelentős kölcsönző vállalat működött már ekkor, — köztük külföldi filmgyárak képviselői is szépszámmal — s ezek mellett sok kisebb egyéni cég is alakult, majd pedig egymásután létesültek a magyar filmeket előállító vállalkozások. Az idők folyamán bekövetkezett válságok ezeket a kölcsönző és gyártó vállalatokat szintet egyfől-egyig magukkal rántották, s csak kevés kölcsönző-vállalkozónak sikerült üzletét más cégelemvezéssel a jelenbe, úgahogy átmentenie. Nagy külföldi gyárak megszűnésével természetesen ezek itteni képviselői is megszűntek. E vállalatok nagy részére ma már csak a még élő régi szakmabeliek és az öreg mozilátogatók emlékeznek.

Talán nem lesz minden érdekesség nélküli felsorolni ezeket a cégeket, a melyek egynéhány hosszú éven keresztül domináns szerepet játszottak a magyar filméletben.

Az 1907—1913. évek folyamán megszűnt vállalatok: Venus Mozgófényképrt., Christensen, Bioscop, Stumár J., Reiter Benno, Pollák Ilona, Deutsch Richard, Fortuna, Royal, Hungária, Magyar-Szerb, Victoria, Budapest, Continental, Kinográf, Mátrai és Deák, Központi, Rekord, Központi Monopol, Nemzetközi, Hunnia, Klotz, Böhmner, Méhes, Thalia, Atlas, Globus, Corvinus, Vértes, Merkur, Kiss és Böhmner, Turul, Kinoscop, Kinográf, Helioscop, Faragó és Böhmner, Omnia, Universal, The Copenhagen, Europa és a Lloyd.

Később szűntek meg, de a század második évtizedének derekán működtek (részben mint régebbi, részben mint új kölcsönző vállalatok): Philipp és Pressburger, Bolgár és Tsa, Hungária, Metropól, Edison, Schwarzenberg és Társa, dr., Horovitz Ernő, Leon Gaumont, Ecclair. Általános Mozgóképiipari, Schwarzenberg J., American, Berlini, Biográf, Express, Hegedüs és Tsa., Heliosz, Hermes, Kinoriport, Kiss Sándor, Monopol, Mozifilm, Oberländer Károly, Pathé Freres, Pátia, Rády-Maler Mik-

sa, Standard, Unio, Nemzeti Film, Polo, Handl, Aária, Kiss István, Elite, Fargó Rezső, Roth Gizella, M. B. film, A-Zet, Pallas, Engel H., Forgács Antal, Magyar-Osztrák, Korona, Nordisk Film Co. és Palatinus; gyártók (részben kölcsönzők): Projectograph, Korona, Pedagogia, Thália, Uranus, Star, Uher, Pallas, Lux, Hungária, Kinema, Astra, Corvin, Kinoriport, Gloria, Phönix; mint képviselők: Antal József, Áron Ella, Freund Lipót, Kárpáthia, Sipos Gyula, Wohlmut Fülöp, stb.

Ez a névsor, amely még bizonyára nem is teljes — már csak azért sem, mert jó néhány újabb vállalat keletkezett előzőleg megszűnt cég neve alatt — élénk tanúságtétel a világháború előtti integer Magyarország nagy gazdasági kapacitása mellett. Ma valóban elképzelhetetlen, hogy csak feleannyi vállalat is boldogulhatna még mindig szűk határainkon belül. De bizonyíték ez a névsor a magyar faj akkori élehetlensége mellett is.

Herczeg Ferenc nyilatkozata a filmről

Minden kommentár nélkül adjuk alább a nagy magyar író, Herczeg Ferenc nyilatkozatát a filmről, amelyet az *Egyed Zoltán* szerkesztésében megjelenő *Film, Színház, Irodalom* című képes hetilap munkatársa, *Bella Andor* előtt tett:

— Még nem született meg a film *Shakespeare*. A szerzők nem akarják megérteni, hogy a film öncélú kifejezési forma és nem a színmű vazallusa. Mindenki szindarabot ír — filmre. A grandiózus külsőségekkel és milliós költségekkel készülő amerikai filmek is ebben a hibában szenvednek. Mindenki göröcsön ragaszkodik a filmnél a színház emlékeihez. Eszembe jut, hogy az első gőzvasút formájában a postakocsit utánozta, az első gőzhajó a vitorlást. Pedig ma, ugye, ennek nyomá sincs. Így lesz a filmmel is. Valaki — a film *Pullmannja* — rájön majd, hogy a film más lehetőségeket nyújt és új utakat nyit meg a gondolat megtestesítésére és kifejezésére. Hogy miért késik ez a felismerés? Sokat beszélünk arról hollywoodi barátainkkal is. Azért késik, mert először: minden filmember csak üzletet lát a filmben és nem művészetet. Már pedig, ha a művészet volna a cél, — nagyobb lenne az üzlet is. Másodszor: a filmgyártás kizárólag tőkepiézsek kezében van. A puffadt pénzemberek pedig mindent mindig jobban tudnak az írónál és rendezőnél, hiszen övék — a pénz. Az én filmjeimről se alkottam véleményt, mert azokhoz csak annyi közöm van, hogy a témát átengedtem filmesítésre. És ha megszületik a film *Shakespeare*, az biztos, hogy nem a pénzemberek sorából kerül ki. Kell, hogy jöjjön valaki, aki vetítéggel gondolkodik, mint ahogy mi dialógusokban gondolkodunk. Ha az első öncélú film megjelenik majd, ki fog derülni, hogy minden eddigi filmnek csak annyi köze van az újhoz, az igazhoz, mint amennyi köze van a színpadi függönyön megjelenő hirdetéseknek — a színházhoz.

Herczeg Ferenc merész, ed sok igazságot tartalmazó nyilatkozata remélhetőleg élénk vita tárgya lesz a filmezők szellemi táborában és a véleményeknek bizonyára lapunk hasábjain is visszhangja támad. Várjuk a hozzászólásokat.

Filmgyártás állami megbízásból Németországban

Talán sehol a világon nem állították annyira az állami gépezet szolgálatába a filmet, mint Németországban. A nagyközönség szórakoztatására és nevelésére szolgáló 7000 német mozin kívül az iskolákban, kultúrházakban, laktanyákban, a hadszíntéren és mögötte a katonai és polgári kórházakban, munkás- és ifjúsági előadásokon, stb., a legváltozatosabb alkalmakkor a kultúra szolgálatába állítják a filmet. A német szervezési készség azután mindenütt biztosítja azt is, hogy amely területen bevezették a filmet, rohamos fejlődésnek indul.

A 1934—35-ös évad óta minden esztendőben számtalan filmelőadást tartanak a *Hitler-Jugend* részére is. Ez a kedvezményezés igen terebélyesen megnövekedett az azóta elmúlt évek alatt. Míg az első esztendőben 371 bemutatót tartottak 217.354 néző részére és az utolsó békeévben, 1938—39-ben 4886 bemutatót 2.561.489 Hitler-ifjúknak vetítettek, az elmúlt háborús években az ifjúsági filmórák száma 12.277-re emelkedett, amelyeken 4.891.423 Hitler-ifjú vett részt.

Az 1941—42-es német ifjúsági filmelőadásokat a berlini Zoo melletti *Ufa* palotában *Göbbels* dr. birodalmi propagandaminiszter jelenlétében kezdték el. *Möckel* ifjúsági vezető üdvözlő szavai után *Göbbels* dr. birodalmi miniszter hosszabb beszédben méltatta a film nemzeti hivatását és jelölte ki a megvalósítandó feladatokat.

Röviden összefoglalta a német film gyors és sokáig fejlődését, majd rámutatott arra, hogy ma már a német birodalom életében a film mint elsőosztályú nemzeti nevelőeszköz szerepel. Éppen ezért óriási fontosságúak az ifjúsági előadások. Hasonlít szerepe a népiiskolákhoz, azaz a különbséggel, hogy amíg az elemi iskola az alapvető ismereteket tanítja meg az ifjúságot, addig a film fiataloknak és felnőtteknek egyaránt világnézeti és nemzeti irányítást köteles nyújtani. Éppen ezért a nemzeti szocialista állam nem engedheti át ezt a nemzeti vezetőeszközt politikailag semleges, vagy éppen ártalmas erőknek, hanem magának kell kezébe vennie. Ennek a törekvésnek természetesen nem szabad a filmművészet rovására mennie, hanem éppen ellenkezőleg: új hajtóerőket kell a művészet szolgálatába állítani, azért, hogy nagy célok kitűzésével nagy művészeti teljesítményekre ösztökéljék a filmgyártást. Ezek az állami megbízások a filmek művészi alkotóerejének legfontosabb biztosítékai. Az elmúlt két háborús év kiugró filmsikerei bizonyítják, hogy a legutolsó esztendő legnagyobb filmalkotásai éppen az állami megbízásból készült filmek közül kerültek ki. Példa erre a *Kivánsághangverseny*, *Bismarck*, *Jud Süss*, *Krüger Apó*, *Annelie*, *Vádollak* és a *Hazatérés*.

Hangsúlyozta a miniszter, hogy a német filmművészek — becsületükre mondva — nem igyekeztek kivonni magukat az állami feladat alól, hanem a legnagyobb lelkesedéssel és elismerésre méltó fanatizmussal nyújtották a legjobbat a cél elérésére.

Megállapítható, hogy nemcsak a művészeti színvonal emelésére vezettek az állami megbízások, amelyek hatalmas összeget állítottak a gyártó cégek rendelkezésére, hanem egyúttal a legnagyobb üzletfilmeket is jelentették. Nem propagandafilmeik kellene tehát, ha-

nem olyan magas színvonalú művészi filmek, amelyek népművelésre alkalmasak. Ha azután éppen sikerülnél fogva ezek a filmek helyesen szolgálják a kitűzött eszmét, már elérték céljukat.

Amíg a múltban egyes művészeti ágak úttörői a legnagyobb nehézségekkel küzdöttek míg előretörhettek, addig ma a filmművészet munkatársainak állami megbízás által a legnagyobb gazdasági és szellemi erőfeszítésekre nyújt módot, terveik és céljaik megvalósítására.

Eltűnik a kétszláger-rendszer Európából

Az elmúlt években a legtöbb európai államban, vagy az illetékes hatóságok intézkedésére, vagy a szakmai élet egészséges fejlődése következtében eltűnt a korábbi évtizedekben divatos kétszláger-rendszere. A mai háborús helyzetben további fejlődés várható ebben az irányban. Először láthatólag mind kevesebb filmet vetíthetnek a mozik a nyugati államok gyártásából. A teljesen kiesett angol és a nagyon lecsökkent francia, valamint a helyenként teljesen, máshelyütt pedig többé-kevésbé elmaradó amerikai filmek helyett az új Európa mindjobban a saját erejére fog támaszkodni filmellátásában is.

A nyár elején Berlinben újjáalakított *Nemzetközi Filmkamara* egyik legfontosabb céljával éppen az európai filmellátás biztosítását tűzte ki. A szeptemberben Velencében megtartott kamarai üléseken megállapították, hogy az elmúlt évben a 14 európai gyártó nemzet (Angliát nem számítva) összesen 370 filmet készített. Megállapították azt is, hogy hasonló, sőt lassan fokozódó termelés esetén a jövőben 226 olyan filmre lehet számítani, amely a hazai piacokon felül a külföldön is vetíthető. Minthogy pedig a mai helyzetben minden ország évi filmszükséglete 200 filmmel fedezhető, a hazai gyártásokat figyelembe véve, általában 100 és 200 között mozog a bevitelre szoruló filmek száma. Kivételesen Németország, amely erős termelése folytán körülbelül évi 50 külföldről hozott filmmel fedezni tudja szükségletét.

Megállapítható tehát, hogy az elmúlt gyártás a kontinentális szükségletet kielégítő módon fedezi, kétszláger-rendszeres vetítésre azonban módot nem nyújt. Különösebb gondot ez ma már nem okoz, mert hiszen a legtöbb államban úgyszemint megjelentek a két játékfilm vetítését egy műsor keretén belül. Kivételesen elsősorban Olaszország, ahol eddig sok moziban két filmet vetítettek egy műsoron. A kétszláger-rendszert azonban már itt is eltörölték és csupán az eddig kötött megállapodások lejátszásáig engedélyezték a rendezet türelmi időt. Ezenfelül még Spanyolországban és Dániában mutatnak be két játékfilmet egy műsoron, azt is ma már csak szórva-nyosan, néhány filmszínházban. Ezekben az országokban azonban a kettős műsoron szereplő egyik film rendszerint régi film. Ezért határozott úgy a *Filmkamara* is, hogy az eddigi kétszláger-rendszert a tagállamok igyekezzenek minél rövidebb idő alatt teljesen kiküszöbölni.

Román filmviszonyok

Elmult számainkban Horvátország és Szlovákia filmlerendezkedéseit ismertettük. A teljesség kedvéért ma beszéljünk a harmadik szomszéd: Románia filmviszonyairól.

Ismeretes, hogy egészen 1938-ig az utódállamok mereven elzárkóztak magyar filmek vetítésétől, mert nem tartották kívánatosnak, hogy a határaikon túl élő, elszakított magyarokhoz a mozik vásznáról magyarul beszéljenek a szereplők. Ezek közül a nemzetek közül csak Csehszlovákia jelentett kivételt, mert ebben az államban néha-néha megjelent egy magyar film.

A tengelyhatalmaknak az új Európáért folytatott küzdelmében 1938-tól kezdve ezután alaposan megváltozott a helyzet Közép-Európában. Az alkotóelemeire bomlott Csehszlovákiából alakult, közvetlen szomszéd Szlovákia filméletét a múlt héten bemutattuk. Jugoszlávia a megváltozott helyzetben egészen 1941 tavaszáig a magyar filmek egyik legállandóbb piacát jelentette. Az év áprilisában bekövetkezett összeomlása után Horvátország maradt a magyar filmek rendszeres vevője. Csupán Romániában nem változott a magyar filmek bemutatásának helyzete. Romániában sem 1938 előtt, sem azután nem mutattak be magyar filmeket, sőt még ma sincs meg ennek a lehetősége.

Románia egyébként egészen a legutóbbi időkig teljesen külföldről behozott filmekkel látta el moziparkjának szükségletét. Bár a harmincas években történtek kísérletek filmfelvételek készítésére, filmelétről Romániában beszélni nem lehet. 1937-ig a román állam teljesen átengedte a filmet a magánkereskedelemlennek, amely viszont nem tudott hazai gyártást kialakítani. 1937-ben azután az állam nemzeti filmalapot

teremtett meg, amelyet a külföldről behozott filmek métere után fizetett illetékek tápláltak. A nemzeti filmalap feladataul filmműtermek építését, a magánkezelővezetés finanszírozását, valamint laboratóriumok berendezését tűzte ki célul. A különböző technikai berendezések mellett természetesen szakemberek képzéséről is gondoskodni kellett. Mint általában mindenütt, a legelső lépés Romániában is a híradókészítéshez vezetett. Kéthetenként jelenik meg a román híradó *Románok, ismerjétek meg hazátokat!* címmel, mely csak hazai felvételeket mutat be.

Ugyanakkor néhány rövidfilmet kezdtek forgatni, amelyek közül az elsők, mint *A mócok hazája*, valamint a *Kolostorok* című rövidfilmek 1939-ben a velencei filmversenyeken is bemutatásra kerültek. A közben a propaganda államtitkárság keretébe életrehívott román filmfőigazgatóság, amely kezdetben csakis ipari kérdésekkel foglalkozott, később kettős feladatot tűzött maga elé. Az egyik a román filmtechnika, ipar és kereskedelem fejlesztése, a másik a filmpropaganda erejének a politikába és a társadalmi életbe való beillesztése.

Játékfilmet Romániában még nem forgattak. Tárgyalásokat azonban már folytattak játékfilm gyártására vonatkozólag. Első filmüknek *Caragiale* román író *Viharos éjszaka* című vígjátékát szándékoznak feldolgozni, mely az 1848-as forradalom idejében játszódik. A mai háborús helyzet természetesen nem alkalmas a játékfilmgyártás megindítására. A hadbavonult Románia operatőrei, német mintára, a román csapatokhoz nyertek beosztást, mint haditudósítók. Az így készült felvételekből egy román háborús híradót az ideai velencei filmversenyeken is bemutattak.

A korábban, elsősorban angol amerikai és francia filmeket bemutató ország mai helyzetében teljesen áttért a tengelyhatalmak és a tengelyhez közel álló országok filmjeinek bemutatására. Magyar filmeket azonban még ma sem vetítenek.

A külföld rólunk

IL POPOLO D'ITALIA:

V. hadosztály

Egy igen érdekes film, egyrészt annál a világnál fogva, amelyet ábrázol, másrészt a filmen történő visszaadásánál fogva. Sikerült megoldani az egymást követő események közepette, amelyek a legnagyobb ügyességgel vannak összekapcsolva, egy mélyreható látomást a kémek és ellenkémek sötét és szívos munkájáról egy háborús országban. A néző csodálkozva látja a kibontakozását annak a titokzatos láncnak, amelyet a legártatlanabb bizalmasság, látszólag kevésbé veszedelmes indiszkréción vezet, egy küzdő nemzet életfontosságú titkainak leleplezéséhez.

Ez a film megérdemli, hogy megnézzék, nemcsak az aktualitása miatt, hanem azért a tanulságért is, amelyet belőle lehet szerezni, másrészt a kiváló művészi teljesítményeiért. A főszereplők: *Simor Erzsé, Földényi László, Somogyi Nuszi, Ajthay Andor* egymással versenyznek művészi teljesítményben. De a legkitűnőbb a rendező, *Rodriguez* Andre, aki a cselekménynek csodálatos izléssel és biztonsággal ritmust adott és szuggesztív légkörbe emelte fel azt, kiküszöbölve mindazokat a túlkapásokat, amelyek vele járnak azzal az anyaggal, melyről szó van.

KÜLFÖLD

FRANCIAORSZÁG

Német mozi Párisban

Októberben új mozi nyílt a francia fővárosban. A *Place Clichyn Victoria* néven német vezetés alatt filmszínházat nyitottak ünnepélyes keretek között. A *Victoria* az első műsoron a *Krüger apó* című Tobis-filmet mutatta be, amely a jelentések szerint szép sikert aratott.

SVÁJC

A híradó támogatása

A svájci szövetségi kormány 375.000 francia frank keretben szavazott meg a svájci filmhíradóknak. Ezen az alapon az eddig 150 méter hosszban megjelent riportokat 200 méterre tudják emelni. A híradó az összes svájci mozikban bemutatásra kerül.

ANGLIA

Erős nyári évad

Mint már többször jelentettük, a külföldi szakajtó rendkívül jólmenő nyári évadról számol be, az angol mozgóképszínházakban, amelyek a háború előtti években közismerten a legnagyobb részben nyári szünetet tartottak. A műsoron angol, amerikai és a francia-német fegyverszünetet megelőzően készült francia filmek szerepelnek. A jelentések szerint Londonban még erősebb a mozik látogatottsága, mint a vidéken. Külön kiemelik, hogy vasárnap is nagyon jól mennek a filmek, holott ez azelőtt a hét leggyengébb napja volt. A nagy látogatottságot természetesen a háborús hangulatra vezetik vissza, amikor is a közönség a mozgóképszínházakban igyekszik néhány létre feledni a hadiállapot növekvő súlyát.

30 új angol film

Jellemző a jólmenő angol filmviszonyokra, hogy az angol filmgyártás is igen erős. Az elmúlt hónapokban tervbe volt 30 angol film közül 10 már elkészült és a hírek szerint a többi is befejezéshez közeledik. A 30 film közül csak nagyon kevés foglalkozik háborús témákkal, a legtöbb filmdráma és vígjáték, amelyek tárgykörüket a békeévekből merítik.

SVÉDORSZÁG

Növekvő gyártás Svédországban

A svéd szakmában körkérdest tettek fel, hogy a mai helyzetben kívánatos-e növelni a nemzeti gyártást. A francia filmek hiánya, valamint az angol és amerikai filmek behozatalában mutatkozó nehézségek a körkérdésre természetesen igen jó válasza indította a szakmabelieket. Az évi termelés ebben az esztendőben előreláthatólag meghaladja a 40 filmet. Ez rekordszámot jelent a svéd termelésben.

A színvonalemelés érdekében mind többet beszélnek Svédországban is a filmgyártás állami támogatásáról. A szakma kívánságára már a kultuszminiszter is értekezletet tartott a kérdés kidolgozására, hogy milyen mértékben és milyen értelemben lehet szó a nemzeti gyártásáról.

AMERIKA

Az „Elűjta a szél” sikere

A 4 és félmillió dollár előállítási összegből készített *Metro*-film 1940 végéig a kimutatások szerint csak az Egyesült Államokban 23 és félmillió dollár bruttóbevételt ért el. Ez az összeg 1941 nyaráig a becslések szerint 32 millióra emelkedett.

Az első magyar
kémfilm

A titokzatos idegen

Írta: KÜRTHY GYÖRGY

Zene: LÁSZLÓ SANDOR

Főszereplők:

URAY TIVADAR, MIHALYFI BÉLA,
BILICSI TIVADAR, VÁRKONYI ZOLTAN,
SZOMBATHELYI BLANKA,
KÜRTHY GYÖRGY, GÓZON GYULA,
PUSKÁS TIBOR

A cserkészlelményesség és bátorság igazi dokumentuma

ÚJ KÓPIA

Kötéseket a beérkezés sorrendjében fogadunk el

Forgalomba hozza:

Szokolay Film

Tuchtenné Szokolay Irma

Budapest, I., Attila-körút 14-16.

Imago film Leányvásár

A ragyogó magyar filmoperett
diadalútja

Royal Apolló	4 hét
Átrium	3 hét
Szeged	2 hét
Debrecen	2 hét
Kolozsvár	11 nap
Miskolc	10 nap
Nagyvárad	9 nap
Győr	7 nap
Szolnok	7 nap
Békéscsaba	7 nap

Forgalomba hozza:

**Imago Filmelőállító
és Forgalombahozó kft.**

BUDAPEST, Akácfa-utca 7.

TELEFON: 225-487

ÚJ FILMEK

A marokkói lány

(L'occidente)

Írta: Henry Kistemaekers

Filmre írta: Jacques Chabanner

Rendezte: Henry Frescourt

Főszereplők: Charles Vanel, Jules Berry, Rama Tahex, José Noguero, André Ba-coque, Susy Pierson

Beszél: franciául

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Atelier

Bemutatta: City,

Cadier hajóskapitány búcsúzik parancsnokától, szabadságra megy Párizs-ba. Jól kiérdemelte a szabadságát. Cadier ügyességének és bátorságának volt köszönhető, hogy mindössze egyetlen kis arab falu esett a hegyi rablóhordák áldozatául. Cadier izgatottan siet Párizs-ba, ahol nevelt fia, Arnaud várja.

Arnaud vigan él Párizsban, egyetemi pajtásai között. Legjobb barátai Jacqueline, a marokkói főparancsnok egyetemi hallgatója és Assouna, egy marokkói lány, igazi keleti szépség, aki komoly tanulmányokat folytat. Jacqueline szerelmes Arnaudba, de annak inkább az izgató, visszautasító Assouna tetszik. Assouna csak tanulmányaival törődik. Egy-szerre megszűnik a hazulról kapott apa-náz. Leveleire, sürgönyeire választ nem kap, kétségbeesetten fordul hazája kö-vetségéhez és azt a borzalmas felvilágo-sítást kapja, hogy egész családja elpusztult egy, a falut ért támadás alkalmá-val. Kétségbeesetten, pénz nélkül áll egy idegen városban, barátjánője Jacqueline nem érti meg. Arnaud, akihez egy kétségbeesett pillanatban segítségért, vi-gaszért fordul, csak az édes kis pajtást látja benne és pezsgővel itatja, mikor szegény lány, egy falat kenyérnek job-ban érülne. Végleg kétségbeesve, meg-undorodva a civilizációtól elfogadja egy harmadrendű mulató ajánlatát, keleti táncokat ad elő, hogy útiköltségét meg-keresse. Ebbe a lokálba téved be egy-szer Cadier éppen, mikor Assouna egy részeg alak öleléséből akar kiszabadul-ni. Nem tudja, ki a lány, de megvédi és hazaviszi párizsi lakására. Assouna bol-dogan veszi tudomásul, hogy barátja marokkói. Könyörög, hogy vigye magá-val, amit Cadier meg is tesz.

Cadier marokkói házában vagyunk, Assouna ott az „új nagysága”. Nem érzi jól magát a civilizált fehérek között, akiknek gonoszágával és önzésével már volt alkalma megismerkedni. De Cadier jó hozzá és ő belétörődik sorsába. Egy-szer találkozik Tahibbal a rablóvezér-rel, aki elhítheti vele, hogy családját bar-átja, Cadier gyilkoltatta le. Assouna elhiszi, mert nem tudja, hogy Tahib fel akarja őt lázítani a fehérek ellen.

Assouna őrtöng a bosszúvágytól. Gyil-kolni nem tud, de jobb tervet talál ki. Arnaud, ki mit sem tudott eddig nevelő-atyja és Assouna viszonyáról, megérke-zik Marokkóba. Assouna szerelmet szin-lel és megszökik Arnauddal.

Szerencsétlenségre ugyanakkor, mikor Arnaud és Assouna megszöktek, kirabol-ták a hajópénztárt. Minden gyanú Ar-naud felé vezet és a kétségbeesett Ca-dier, hogy nevelt fiát megmentse a gya-lázattól, felajánlja, hogy megtéríti a kárt. A főparancsnok azonban ezt nem fogadja el, hanem 48 óra haladékot ad Cadiernek, hogy Assoudot megtalálja. Cadiernek segítségére van ebben Jac-

queline, ők ketten elhatározzák, hogy felkutatják Arnaudot. Sikerül is nekik a fiút megtalálni Tahib lakásán. Cadier szemébe vágja a rablóvezérnek, hogy ő ölte meg a szegény, félrevezetett leány családját. Tahib nem tiltakozik. Assou-na, mikor meghallja, hogy félrevezették, rászédtek, előrántja revolverét: megold-ja a problémát, lelövi Tahibot, meg-bosszúlta családját. Megbékélten tér vissza a sivatagba, igazi hazájába.

Henry Kistemaekers regényéből készült a film egy kétlelkű lányról, aki Európá-ban egyetemre jár, de Afrikában, őshazá-jában kitör belőle vérének vadsága. A tör-ténet során látjuk az éjszakai Párist és a buja afrikai életet. Mindennek középpont-jában pedig ott díszik a fiatal erőtikus nő, a marokkói lány, akiért bolondulnak a férfiak. Rama Tahé, a félvér lány sze-repében vonzó. Charles Vanel nagy szí-nész. Jules Berry igazi párizsi komédiás.

V. D.

Hív a haza

(Über alles in der Welt)

Írta: Karl Ritter

Rendezte: Karl Ritter

Főszereplők: Karl Raddatz, Hannes Stelzer, Marina v. Ditmar, Carsta Löck, Fritz Kampers, Joachim Brennecke, Paul Hart-monn, Bertha Drews

Zene: Herbert Windt

Beszél: németül

Magyar szöveg: K. Halász Gyula

Cenzúra: aluli

Hossza: 2348 méter

Kölcsönző: Ufa

Bemutatta: Uránia, október 30.

1939 szeptember 2... Párizsban, Lon-donban a nyílt tengereken haladó né-met hajók fedélzetén élő németeket le-tartóztatják és gyűjtőtáborokba szállít-ják. Egy francia táborban találkozik Moebius a szerelő és Wiegand, egy nagy német lap franciaországi tudósító-ja. Mindkettőjükben él a szökés gondo-lata, de a francia-angol propagandaköz-pont abban a reményben, hogy Wiegand szolgálatukra lehet, szabadon bocsátja az újságíró-t. Wiegand elfogadja a megalázó ajánlatot s közben Moebius, felhasznál-va egy német légi támadás által keltett általános zűr-zavart megszökik. Sza-mek, a bécsi emigráns, aki most a né-metellenes propagandaszolgálatot vezet, Wiegandot is kiviszi a frontra, hogy a nagy kinnal toborzott idegenlégió harc-bavetése előtt a német nép nevében lelkesítse a légionáriusokat.

A tervezett ünnepségnek a német tü-zérség vet véget. Az első becsapódó grá-nátok-ra hanyatthomlok menekül min-denki és Wiegandnak sikerül — súlyosan megsebesülten bár — átküzni a német vonalakig.

A nyit tengeren éri a háború híre az „Elmshorn” nevű német tankhajót. A hajó irányt változtat, s bár eléri a spa-nyol felségvizeteket, egy angol segédcir-káló legénységét csónakba kényszeríti, a hajót pedig elsüllyeszti. A hajótörtte-ket az angol hajó fedélzetére szállítják, de röviddel utóbb egy német tenger-alattjáró megtorpedozza az angol hajót és a németek megmenekülve, a spanyol Vigot kikötőben érnek mentőcsónak-jukkal partot, hogy azután Olaszorszá-gon át hazakerülhessenek.

Első harci tevékenységére indul egy német bombavető osztály s egy Heinkel gép kényszerleszállást végez lengyel földön. Egy másik német gép a bajba-jutottak segítségére siet és a lengyel

gyalogság gyilkos tüzeiben is sikerül a bajtársakat megmenteni.

Egy német felderítő Franciaország-ból hazatérve, eltalál az ellenséges lég-védelmi tüzéség és a gép parancsnoka legénységével együtt ejtőernyőn ugrik ki az ég roncából. Dél-Franciaországban érnek földet, találkoznak az idáig elver-gődött Moebius szerelővel és most már együtt folytatják menekülésük útját az olasz határig.

A Spanyolországból hazatért Hansen kapitány most egy aknaszedő parancs-noka. Egyik útján Németország felé tar-tó 40 Wellington mintájú angol bomba-veetőt vesz észre és tanúja lesz a most dúló háború első nagy légitámadásának. A támadók közül 37-et lőnek le a németek, a szemünk előtt zajló ádáz és elkesere-dett légiharc a német gépek fölényes győzelmével végződik.

Idegenben érte a háború híre történe-tünk hőseink. És mégis, amikor megszö-lalt a haza hívó szava, megindultak, hogy tűzőn, véren, halálon, szenvedésen és ezer akadályon át elérkezzenek oda, ahová vérük minden cseppjével, szívük minden rezdülésével vágnak — a har-coló Németországba.

Szerepelt már német háborús filmen a tengeri, légi, szárazföldi haderő, a kisebb-ségi sorsban élő német népcsoport; a há-borús filmek sorozatának legfrissebb al-kotásában az idegenbe szakadt német pol-gári személyek viszik a vezető szerepet. Sorsuk még talán a határén küzdő baj-társaik életénél is izgalmasabb. Természe-tesen a film is mozgalmas és nem hi-nyozznak belőle a nagy csatajelenetek sem. A közönségnek, amely nagyon megked-velte a háború termelte új műfajt, tetszik a legújabb német háborús film is.

K. M.

La Conga

(Strike up the Band)

Írta: John Monks jr., Fred Finklehoffe
Zene: Rogers Edens, George Gershwin, Arthur Fred.

Rendezte: Busby Berkeley

Gyártásvezető: George Stoll

Főszereplők: Mickey Rooney, Judy Gar-land, June Preisser, Willam Tracy, Paul Whiteman és zenekara

Magyar szöveg: Pacséry László

Beszélő angolul

Cenzúra: aluli

Hossza: 3323 méter

Kölcsönző: Metro

Bemutatta: Scala, október 30.

Jimmy Connore 17 éves és tagja a ri-verwoodi főiskola régidivatú rezsan-dájának. Elhatározza, hogy átalakítja, a bandát modern zenekarrá és tervét el-mondja Marynek. Mary ugyanabba az iskolába jár és szerelmes Jimmybe. Jim-my is szereti Maryt, de annyira lefoglal-ják zenei tervel, hogy nincs ideje Ma-ryvel és a szerelemmel foglalkozni. Mary helyesli Jimmy terveit és együtt mennek Mr. Juddhoz az iskola igazgató-jához, akinek hozzájárulását kéri a ze-nekar átszervezéséhez. Az igazgató elein-te hallani sem akar a zenekarról, de Jimmy érvei annyira meggyőzik, hogy végül is engedélyt ad a mulatság meg-rendezésére, amelynek bevételéből Jim-my a zenekar deficitjét fedezni akarja. A mulatság jól sikerül, a zenekar és Mary gyönyörű éneke egy csapásra meg-hódítják a várost. Jimmy mostmár be-avatja jövő terveibe az édesanyját, aki végül is beleegyezik, hogy fia zenész le-gyen. Másnap Jimmy az újságban olvá-sa, hogy Paul Whiteman, a dzsesszkirály 500 dolláros pályázatot hirdet a legjobb

A
SLÁGERFILM

közli:

Legközelebbi megjelenésünk az amerikai COLUMBIA filmgyár kimagasló produkciója:

CSAIK

**ANGYALOKNAIK
VAN SZÁRNYUK**

Rendezte: **HOWARD HAWKS**

Főszereplők: **CARY GRANT**
Richard Barthelmes,
Jean Arthur

VII., Erzsébet-körút 8.
Telefon: 222-618

A délamerikai repülőposta hőseinek bravurja a levegőben. Leszállás égő géppel. Repülés ködben, égbenyuló hegyormok között. Az igazi pilóta-bajtársiasság himnusza. Amikor a szerelem a kötelességteljesítéssel harcot vív.

A

Teljesen újszerű, izgalmas és lenyűgöző

Corso Filmszínház

k ö v e t k e z ő m ű s o r a

egyetemi zenekar részére. A döntést Chicagóban tartják meg és a nyertes zenekar hangversenyét a rádió is közvetíti. Jimmy mindenáron elő akarja teremteni a chicagói utazás költségeit, 200 dollárt, de az előadás, amelyet erre a célra rendez, csak 150 dollár folyik be. Jimmy és Mary iskolatársai között van a dúsgazdag Barbara Morgan. Barbara 18-ik születésnapjára az édesapja nagy estélyt rendez. Az estély meglepetése Paul Whiteman és zenekarának szereplése. Barbara Jimmyt is meghívja az estélyre barátaival együtt. Mikor P. Whiteman zenekara szünetet tart, a fiúk nem tudnak ellentálni a vágnak és muzsikálni kezdenek Jimmy vezetése mellett. Paul Whitemannak tetszik a fiúk játéka, magához hivatja Jimmyt és állást kínál egy newyorki zenekarban. Jimmy siet haza édesanyjához, elmondja a jóhírt, de az felvilágosítja őt, hogy nem volna szép cserbenhagyni a fiúkat. Jimmy belátja, hogy igaza van, visszamegy Whitemanhoz és mindent őszintén elmond. A dzsesszkirály megérti Jimmy aggályait és kölcsön adja a hiányzó 50 dollárt. Az utazás napján Mary és Jimmy megtudják, hogy kedves barátjuk, Willie, a műkedvelő előadás alkalmával megsértette a karját és a seb annyira elgennyesedett, hogy a fiú életveszélyben forog. Az orvos szerint csak azonnali műtét segíthet rajta. Willie özvegy édesanyja nem tudja a szükséges összeget előteremteni és így a barátok elhatározzák, hogy lemondanak a fellépésről és a 200 dolláron repülőgépet bérelnék, hogy Willie életét megmentésék. A fiúk azonban mégis résztvesznek a nagy versenyben, mert Barbara édesapja elintézi, hogy a zenekart különvonat vigye Chicagóba. Éppen idejében érkeznek, hogy résztvehessenek a versenyen, amelyből győztesként kerülnek ki. Megkapják az 500 dollárt és Jimmy édesanyja a rádióból hallgatja fia első komoly sikerét.

★
Mindegyik nagy Mickey Rooney-film után megállapítjuk, hogy nincs tovább. Aztán kapunk egy újabb filmet a csodagyerekekkel a főszerepben és nem tudunk betelni vele. A legfrissebb Mickey Rooney filmjében ez az egyetlen tehetség egyenesen ámulatba ejti a nézőt. Amit ezúttal nyújt, az már több, mint színjátszás, több, mint őstehetség. Egyszerűen csodálatos. Azt már megszoktuk Mickey Rooneytól, hogy kiváló muzsikuss és táncos. Új szerepében azonban egy rémdrámáparódiát játszik és a közönség gurul a nevetéstől. Micsoda szatirikus erő van ebben a kamaszban. Miféle partnere, Judy Garland ez alkalommal is szép, fiatal, jókedvű és felejthetetlen dalokat énekel. La Congadójuk káprázatos. Ez az a film, amely mindenkinek tetszik és amit nem elég egyszer megnézni. V. D.

Algír

Irtta: H. Asterbé

Filmre írta: Howard Lawson

Rendezte: John Cromwell

Főszereplők: Charles Boyer, Hedy

Lamarr, Sigrid Gurie

Zene: James Cain

Magyar szöveg: Pacséry László

Beszél: angolul

Cenzúra: felüli

Hossza: 2645 méter

Kölcsönző: MFI

Bemutatta: Royal Apollo, Casino
október 29.

Casbach Algír Montmartre-ja. Itt uralodik a Párisból Algírba menekült apacs:

Pépé le Moko. Félutcatnyi hibe, megannyi nehéz fiú, testörként őrzi őt és a rendőrség tehetetlen, mert a barátok minden áron megakadályozzák Pépé le Moko letartóztatását. Páris türelmetlen és egy rendőrtisztet küld át, hogy elfogják az apacsot. A helyzettel ismeretlen rendőrtiszt hasztalan rohamozza meg Pépé le Moko rejtékhelyét. Ines, a gyönyörű bennszülött lány idejekorán értesíti Pépét, az eltűnik a sikátorok között, míg barátai utcai harcban tartják fel az üldöző rendőröket. Pépé még azon az éjszakán elmegey a Casbah mulatóba, ahol megismerkedik egy amerikai milliomos francia menyasszonyával: Gabyval. Pépé beleszeret a szép párisi leányba, a leányt pedig elkapja a „nagy kaland” izgalma és flörtölni kezd a jóképű apaccsal. A flörtből lassan szerelem lesz. A völgyény rosszalóan figyeli az esetet, de Szolimán az arab rendőrtiszt nyugalomra bírja, mert Gaby révén akarja kicsalni Pépé le Mokot biztonságos fellegvárából. Egy napon Pépé egyik testőrt, Pierrot-t, sikerül hamis levéllel kicsalni a Casbah-ból és a városban a rendőrség elfogja. Árulóját halálra hajszolják és az időközben súlyos sebesülten megszökött Pierrot agyonlövi. Másnap Gaby meglátogatja Pépét és a párisi lány körül lengő párisi levegő végül is felkelti a honvágyat az apacsban. Szeretne hazatérni és rendes ember lenni, hogy örökké együtt maradjon Gabyval. Gaby jól tudja, hogy a városban rendőrök lesik a fiút, csitítja őt és megígéri, hogy a jövőben is eljön hozzá. Ines, aki szerelmes Pépébe, hasztalan igyekezik Pépét lebeszélni. Hiába figyelmezteti Pierrot sorsára. Szolimán, aki állandó figyelemmel kíséri Gaby és Pé-

pé le Moko találkozásait, elérkezettnek látja az időt az apacs kelepcebé ejtésére. Másnap Pépé hiába lesi, várja Gabyt, a lány nem jön. Szolimán és a völgyénye ugyanis azt állították, hogy az apacs előző éjjel halálosan megsebesült. Közösen ráveszik arra is, hogy a másnap induló hajóval elutazzon. Pépé közben keresi Gabyt, már-már bemegey a városba, amikor Ines visszacsalja. Ugyanez időben Szolimán megüzenteti Pépének, hogy a lány holnap elutazik. Hiába minden kérés, könyörgés, Pépé bemegey a városba, hogy még egyszer láthassa a lányt. Erzi, hogy kelepcebé megey, látja, hogy a rendőrök megszállták Gaby szállodáját, de nem tud a lány közelébe jutni és nagy nehezen visszatér a Casbah-ba. A hajó indulása napján a rendőrség mindenütt ott van, ahol Gaby és a kikötőben sikerül elfogni Pépé le Mokot, aki nem tud elbúcsúzni Gabytól. Indul a hajó és a megbilincsel Pépé futni kezd a hajó felé, amikor az egyik detektív azt hiszi: szökni akar, agyonlövi Pépét.

★
Jean Gabinnal a főszerepben évekket ezelőtt már láttuk Pépé le Moko történetét vásznon. Most amerikai kiadásban elevenedik meg előttünk a bujasszínű afrikai történet a két fehér emberről. Charles Boyer, ez a ma talán legvonzóbb filmgyönyörűség játssza Gabin szerepét. Partnere Hedy Lamarr, a legszebb hollywoodi sztárok egyike. Ha a film semmi mást nem nyújtana, mint ezt a két remekbeszabott emberpéldányt, akkor is lebilincselne. De sok mást is nyújt. Többek között Algir tarka forgatagát, útvesztőit, kalandorait, élükön Pépé le Mokóval.

Enyhítő körülmény

(Circumstance atténuantes)

Rendezte: J. Boyer

Zene: Van Paris

Főszereplők: Michel Simon, Arletty, Dorville, René Lacour

Beszél: franciául

Cenzúra: felüli

Hossza: 2213 méter

Kölcsönző: Mester-film

Bemutatta: Radius, október 29.

Egy párisi védőügyvéd a feleségével nvaralni utazik, de Páris közelében elakad az autójuk. A sóffőr szándékosan csinálta a defektet, mert vissza akar menni Párisba, ahol szerelmesével ezen az estén találkája volt. Az ügyvéd és felesége egyedül maradnak az ismeretlen helyen és bekopogtatnak egy kocsmába. A kocsmá vendérel kivétel nélkül az alvilág jellegzetes alakjai. Az ügyvéd és az asszony becsúpe a bortól, összeismerkednek e kétes existenciákkal. Az ügyvédet rendkívül érdekli a társadalom számkivetettjeinek magánélete mert eddig csak a törvényszéki tárgyalásokból ismerte őket. Eltitkolja a foglalkozását és azt a gyanút kelti az apacsokban, hogy ő is egy nagystílusú szélhámos és mivel nagyszerűen ért a paragrafusokhoz, elkeresztelik „Prókátor”-nak és megválasztják bandafőnöknek. Különböféle tolvajlásokban vesz részt, de úgy intézi a dolgot, hogy a társaság tagjai ne kövessenek el bűnt. Amikor elhatározzák, hogy kifosszák a fűszeres kasszáját, a saját erszényét lopatja el, amikor elcsennek egy biciklit, kifizeti az árát és amikor egy betörést terveznek, saját lakását fosztatja ki velük. Amikor azonban a végén kiderül, hogy a „Prókátor” nem más, mint a híres bűnügyi szakértő, akit csak a vé-

Filmraktár

a Filmházban

(VII. Erzsébet körút 8.)

kiadó

Telefonnal, esetleg
kezeléssel

Érdeklődni lehet

Sláger Filmmel

Telefon 222-618. — Buda-
pest, VII. Erzsébet körút 8.

lelten sodort közéjük, felháborodásukban ei akarják páholni. A nagyszerű krimi-nalísterának sikerül megjavítani és jó útra téríteni az egész társaságot. Lelkükre beszél, bebizonyítja nekik, hogy a bűn rossz üzlet és a legjobb párna a lelkiismeret. Az egykori apacsokból egytől-egyig munkás és dolgos ember lesz, akik megtalálják helyüket a polgári társadalomban.

Az utóbbi időkben bemutatott sok közepes és gyenge francia vígjáték után, valóságos felüdülés ezt a pompás filmet végignézni. Témája annyira frappáns, hogy még a franciáknak sem jutott eddig hozzá hasonló eszükbe. A forgatókönyv írója színtalan szípköröző ötlettel gazdagította az amúgy is szellemes témát. Az a könnyedség, amellyel ezt a nem mindennapi történetet bonyolítják, szintén a franciákra vall. A színészek is tökéletesen illeszkednek bele a komédia hangulatába. A marceana atvilági alakokból valóságos bájos figurákat formálnak. Egészben véve: a film méltán sorakozik a legkitünőbb francia vígjátékok mellé. K. M.

KULTÚRFILM

Kovács és Faludi újdonságai

Ismeretes az a kitarító szorgalom, mely-lyel a Kovács és Faludi cég kultúrfilm-sorozatát állandóan bővíti. Nemrégiben ismét egy különlegesen érdekes rövid-filmmel került a nyilvánosság elé a vállalat. Az új kultúrfilmnek A csodálatos hullám a címe és a Corso mozi műsorának keretében arat osztatlan tetszést. Az újdonság Sztrókay Kálmán ötletéből és feldolgozásában készült és nagyon szellemesen, főleg pedig nép-szerűen ismerteti a rádió mibenlétét, kezelését és zavarait a nagyközönség számára. Karbán József fotografálta A csodálatos hullám-ot, a film aláfestő zenéjét László Emil szerezte, Legényei József dr. mondja Sztrókay Kálmán magyarázó szövegét. A filmet Kárpáti Endre állította össze.

A Kovács és Faludi cég kultúrfilm-sorozatának további újdonságai közül megemlíthetjük a következőket:

A szem: Vidacs Aladár dr. szeneci-rozásában;

A nehézkedés törvénye: Sztrókay Kálmán rendezésében;

A magyar selyem: Tassonyi Elemér dr. könyve;

A föld és a gép: Tassonyi Elemér dr. ötlete után.

Szerelmes dalok címen a rádióból olyan népszerű Szabó jazztrío mutatko-zik be egy kis film keretében.

Tízperc fizika címen pedig nemré-giben jelent meg a cég egyik igen érte-kes kultúrfilmje Sztrókay Kálmán fel-dolgozásában és szereplésével.

Végül meg kell említenünk a Ko-vács és Faludi cég Leventék Erdélyben című dokumentáris újdonságát, ame-lyet Ferjencsik Ottó irt és rendezett Berendik István és Pásztor István fo-tografálásában. A történelmi érdekes-ségű film, a címében rejlő tartalom mellett, a leventeintézmény lényegét is ismerteti.

A felsorolt filmekből látható az az állandó, komoly munka, amellyel a Kovács és Faludi cég kultúrfilm-sorozatát mondhatni hónapról-hónapra bővíti, Kovács Gusztáv igazgató, a kultúrfilm-ek igazi rajongójának és művelőjének irányítása mellett.

Megjelent a Filmlexikon

Az irodalmat raprózódikusan és gyéren termelő magyar filmélet új, döntő és büszke fejezetéhez ér ezen a héten: meg-jelent a magyar Filmlexikon, amelynek talán elsősorban az a legnagyobb érte-ke, hogy világvizonylatban is az első. Tudvalévő ugyanis, hogy a külföldi filmszakirodalmat: filmujságokat, film-könyveket nem lehet összehasonlítani a magyarral és bár az amerikaiak pél-dául lexikonterjedelmű filmalmanachot adnak ki évente, a németek már ré-gen megszerkesztették a szótárok lexi-konát, az olaszok pedig kiadták az öt-nyelvű filmtéchnikai szótárt, — általá-nos jellegű filmlexikont egyik nemzet filmvilága sem termelt. Ezen a téren az úttörő munkát mi, magyarok vége-ztük. Az első generális filmenciklopédia Magyarország nevéhez és dicsőségéhez fűződik. A magyar film egyre foko-zódó külföldi sikere után most a magyar filmirodalom produkált olyant, ami nemcsak országos viszonylatban jelen-tős, de bizonyosak vagyunk benne, hogy mind az öt világrész filmtársadalmá is felfigyel az első általános filmlexikon-ra, amely magyar nyelven jelent meg.

A filmlexikon terve nem új a hazai filmélet szellemi vezetői körében. Kö-zel másfélévtizedre nyúlik vissza az első ilyen terv, éppen e sorok írója részé-ről. Sajnos, az akkori könyvkiadási és filmszakmai viszonyok miatt a terv nem valósulhatott meg. Később azokat, akik hivatottak lettek volna egy ilyen lexikon szerkesztésére, annyira lefoglal-ta a mindennapi munka, hogy ismét ha-ótörést szenvedett minden időközben felmerült újabb terv. Bármilyen szak-ma lexikonját megszerkeszteni olyan kemény fa, hogy ember legyen a tal-pán, aki abba bele mer vágni.

Castiglione Henrik, az előttünk fekvő hatalmas, 752 oldalas filmlexikon öt-letének legfrissebb felvetője és megvalósítója — eltekintve háromévtizedes és a szakma minden ágazatára kiter-jedő értékes gyakorlatától és kitűnő eredményeitől — ama kevés szívós aka-ratú, példátlan szorgalmú szakférfiak-hoz tartozik, akik előtt nincs lehetetlen és akik a leggyorsabban érnek el a ki-tűzött célhoz. Castiglione Henrik Film-lexikona a magyar filmirodalom kevés gyümölcsű fáján a legnagyobb és leg-szebb példány, amely exportképes is egyúttal.

Mi, néhányan, a filmlexikon egykori első és fiatalabbkorú tervezői, egy kis szívfájdalmat és irigységet is érzünk, hogy nem a mi ifjonti filmllelkese-dsünk szülte az impozáns művet, hanem az idősebb, de higgadtabb, mindenek-főlött pedig kitaróbb és szorgalmasabb kartársunk nevéhez fűződik a világ el-ső filmlexikona. A lexikonszerkesztés az illetékességen kívül rendkívüli irá-nyító tehetséget, erős gyepőlőtartást és és fáradságos adatgyűjtést követel. Ezekkel a tulajdonságokkal fokozott mértékben rendelkezik Castiglione Hen-rik és ennek köszönhető, hogy többé-vezetes filmgyakorlata, filmműveltsége és filmszeretete megszülte szobormara-dandóságú gyümölcsét: a világ legelső filmlexikonát.

Öszinte elismerésünk a Filmlexikon kitervelőjének, szerkesztőinek, minden ismert és ismeretlen munkatársának, akik szorgalmas méhek módjára alig másfél év alatt hordozták össze, gyű-jtötték és dolgozták fel a 43 iv terjedei-mű munka anyagát, sokszernyi adatát a szerkesztőség kaptárában. Csak az tudja igazán értékelni az ilyen kompi-lációs művet, aki dolgozott már ha-

sonló munkán. Egy fiatal, félvévszáza-dos, új mesterség: a film és a mozi, sze-mélyi és tárgyi tárháza ez a lexikon nemzetközi viszonylatban. Mennyi cím-szó és egy-egy címszón belül mennyi nyomozást igénylő adat. És mindez rendezve, könnyen található módon az asztalunkon fekszik egy 752 oldalas terjedelmű diszkózetben. Nem kell töb-bé kutatni, vitatkozni: a lexikon pon-tosan és mindent megmond, amire a filmszakma és annak számtalan elága-zási területén szakembernek és a nagy-közönségnek szüksége van. Mert a Filmlexikont egyforma érdeklődéssel és haszonnal forgathatják a szakemberek és a publikum is. Külön nehéz feladat velt tehát a szerkesztők számára az anyagrengeteget ebből a szempontból közös nevezőre hozni. De ez is sikerült.

A dusan illusztrált és műmellékletek-vel tarkított Filmlexikont a magyar film- és moziélet két vezérlő egyénisé-gének előszava vezetii be. Benes Zoltán dr. ny. min. tanácsos, országgyűlési képviselő, a MMOE elnökének és Po-gány Frigyes dr. ny. h. államtitkár, az OMME elnökének érkes filmírás-művét legutóbbi számunkban szó szerint kö-zöltük. A két előző szerzője, írásuk magasrendűsége méltó módon konferál-ja be a nagyhorderejű művet. Ezután a szerkesztők előszava és tájékoztatója következik, amely szerény egyszerűség-gel szinte mentegetődik az esetleges hiányokért és hibákért. A magunk ré-széről már is megadjuk a felmentést. Az vesse rájuk az első követ, aki ha-sonló munka szerkesztésében nem kö-vetett volna el több mulasztást. Természetes, hogy a Filmlexikon később kiegészítésre, javításra szorul, mint minden lexikon. Az úttörők nemes munkáját, a gyorsaságot és a szorgal-mat azonban nem lehet elvitatni a szer-kesztőktől. Kákán keres csomót az, aki a Filmlexikon értékhalmozásából nem ta-nul, hanem a sajtóhibákon mosolyog.

Nem nehéz megjósolni, hogy a Film-lexikon kelendő portéka lesz és ott ta-láljuk majd a magyar film- és mozi-élet minden munkaasztalán csak úgy mint a művelt közönség könyvtárában.

A Filmlexikon, amelyet mint szer-kesztők Castiglione Henrik és Székely Sándor jegyeznek, elindult útjára, hogy büszkén hirdesse a magyar filmkultú-ra erejét és nagyráhatottságát ide-haza éppúgy, mint a határokon túl mindenütt.

(v. á.)

A

MACYAR
FILM

az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánium!

Az amerikai mozisok gondjai

A tegerentűli hatalmas filmtermelő országban, az Egyesült Államokban egyik legfontosabb ipar éppen a film- és mozisipar. Az USA közel 20.000 mozgóképszínházával az első helyen áll és vezet az egész világon. A rengeteg mozi gyilkos versenyében a közönség ízlésének és a viszonyoknak megfelelően az amerikai mozivezetőknek számos olyan gondjuk van, amelyet hazai mozisaink alig ismernek, míg másrésztől igen sok kérdéssel nem is foglalkoznak, amely nálunk gyakran fejlődésre ad okot.

Sok tekintetben kényelmesebb a helyzete az amerikai mozisnak, mint az európainak. Megnyilvánul ez mindjárt a mozi berendezésénél. Az amerikai viszonyoknak megfelelően a mozik berendezését is specializálták és ugyanakkor egyszerűsítették. Nagy gyárak létesültek, amelyek például csak moziszékeket készítenek, mások csak a mozik világosítási berendezésével foglalkoznak, stb. Külön társaságok alakultak például, amelyek a gépek karbantartásával, vagy a mozik takarításával, stb. foglalkoznak. Ezekkel tehát a mozi vezetője megállapodik és a továbbiakban alig van gondja. Másrésztől viszont számtalan olyan dolgot kénytelen az amerikai mozis közönségnek nyújtani, amelyre nálunk senki nem is gondol. Az amerikai mozilátogató nemcsak jó filmet akar látni, hanem kényelemben és kellemes környezetben akar két órát eltölteni. Ezért például a legolcsóbb kültelki mozi nézőterét sem lehetne fából készült székekkel megtölteni. A közönség legalább is plüsskaroszekhez ragaszkodik. Igen sok mozi külön gyermekíró termet rendez be, amelyből hermetikusan elzárt üvegfalon át nézhetik a gyermekek a filmet, anélkül, hogy lármájuk a nézőteret zavarná. Más mozik ismét különböző látványosságokkal igyekeznek csábítani a közönséget, mint például a várótermekben berendezett hatalmas akvárium, vagy majomkretec, stb. felállításával. A mozi személyzete aránylag nagyon kevés tagból áll. A pénztárosnőn kívül egy-egy ajtónállót és ültetőt alkalmaznak.

Kevés fejtevést okoz a műsorok összeállítás is, mert hiszen nem azt játsza az amerikai mozis, amit szeretne, hanem amit éppen kap. Mint annakidején beszámoltunk róla, régebben csoportosan kötötték le az amerikai mozik a filmeket, úgy, amint azt a gyártó cégek megvételre kínálták. Az új rendelet szerint legfeljebb csak ötösével vásárolhatják a filmeket, amely megoldás természetesen lényeges változást nem jelent, mert annyiszor ötös csoportban adja el a gyártó filmjeit, ahány filmet éppen készíti. A helyzet ugyanis az, hogy az elsőhetes mozgóképszínházak egy, vagy több hétig játszóak a filmeket, míg a másodhetes mozik hetenként kétszer, a még kisebb

mozgóképszínházak háromszor is cserélik a műsort. A műsorokat két játékfilmből teszik össze, úgy, hogy a kisebb mozgóképszínházak évi 300-310 filmet mutatnak be. Minthogy pedig ez a szám megközelíti Hollywood évi termelését, ez azt jelenti, hogy majdnem minden mozi minden amerikai filmet műsorra tesz. Még jobban megnehezíti a válogatást az a körülmény, hogy a városokban rendszerint nem vetítik a vadnyugati filmeket, míg Texasban nem mutatják be a társadalmi tárgyú filmeket. A mozivezető tehát nem sokat válogathat, hanem egymásután műsorra teszi a filmeket.

Annál fontosabb, hogy jó reklámfőnöke legyen, mert az erős versenyben erre igen nagy szükség van. Amerikában ugyanis a mozik üzembentartásához nincsen szükség hatósági engedélyre. Bárki bárhol nyithat mozi. Természetesen őrjási számban működnek mindenütt mozgóképszínházak. Igaz ezzel szemben, hogy a mozik bevételeik után nem fizetnek adót, csak a tulajdonos fizet jövedelme után különböző adókat. Néhány hónappal ezelőtt vezetőik csak be a 20 centnél drágább ülőhelyekre a 10 százalékos nemzeti adólevét költék. Az egyszerű adórendszer miatt azután nem is vezetnek különösebb könyvelést az amerikai mozik. A pénztárosnő számított jegyeket ad el és ezekkel kell elszámolnia.

A mozik és kölcsönzők elszámolása is aránylag egyszerű. Csak az elsőhetes filmszínházak fizetnek részesedési alapon, míg a mozik nagy többsége fix kölcsön díjat térít a kölcsönzőknek. A kölcsön díjak összege viszont a filmek értéke és a kölcsönző utazóinak ügyessége szerint nagyon változó.

A reklámra beállított amerikai közönség főleg csak olyan filmet néz meg, amelyet kellő hírre már megelőzött, vagy amelynek plakátján közismert nevek szerepelnek. Ezért igyekeznek a reklámfőnökök minden alkalmat megragadni arra, hogy a különböző filmszínházakra felhívják a közönség figyelmét. Így minden színész és rendező személyi életményeit hasábkönn át ismertetik a lapok. Világshenzációt csinálnak például abból, ha valamelyik sztár katonának vonul be, stb.

Amint látjuk, az amerikai mozisoknak is megvannak a napi gondjaik, ha éppen különbözők is az európai kollégáik problémáitól.

ELADÓ MOZI

360 személyes, újonnan felszerelt. járási székhelyen fekvő, balatonvidéki mozi — gazdasági elfoglaltság miatt — szabad kézből eladó.

Érdeklődni lehet:

Krokovics Gyula, Somogy Nagyajom

Premierfilmszínházak műsora:

ÁTRIUM	Lángok	okt. 23-tól	Hunnia
CASINO	Algir	okt. 30-tól	MFI
CITY	A marokkói lány	okt. 29-től	Atelier
CORSO	Bizsu	okt. 9-től	Hausz M.
CORVIN	Operett	okt. 24-től	Tobis
DÉCSI	Becsületből elégtelen	szept. 24-től	Objectiv
FÓRUM	Mire megvirrad	okt. 10-től	Mester
OMNIA	Robinson	okt. 23-tól	Léva
RADIUS	Enyhítő körülmény	okt. 29-től	Mester
ROYAL APOLLO	Algir	okt. 29-től	MFI
SCALA	La Conga	okt. 30-tól	Metro
URÁNIA	Hív a haza	okt. 16-tól	UFA

HIREK

A „DONAUZEITUNG” FILMELLÉKLETE

A Délkelet-Európa kereskedelmi és gazdasági életében irányító szerepet betöltő, német nyelven Belgrádban megjelenő *Donauzeitung* című gazdasági napilap — a német birodalmi filmkamara elnökének kezdeményezésére — elhatározta, hogy a közeljövőben egy külön ünnepi mellékletet ad ki, amely kimerítő képet nyújt a német filmgyártásról és a többi délkelet-európai országok filmgyártási és kereskedelmi viszonyairól. A magyar filmgyártókat az a megtiszteltetés érte, hogy a *Donauzeitung* külön mellékletében a magyar filmszakma közvetlenül a német filmszakma mellett megfelelő módon vehet részt.

A HERCEGPRIMÁS LÁTOGATÁSA AZ OKTATÓFILM KIRENDELTSÉGNÉL

Serédy Jusztinán, Magyarország bíboros hercegprímása, aki csak nemrégiben járt a *Magyar Filmirodában*, október 31-én, pénteken délután meglátogatta a VKM Oktatófilm Kirendeltséget, ahol ötven óráig tartózkodott. Az előkelő egyházi vendég tiszteletére a miniszterelnököt Stolpa József államtitkár képviselte. Megjelent továbbá Wlassics Gyula báró államtitkár, a filmügyek legfőbb vezetője, Kósa Kálmán miniszteri osztályfőnök, Bereznóczy Miklós miniszteri tanácsos, Balogh László dr. m. o. tanácsos, az Országos Nemzeti Filmbizottság főtitkára és több más világi és egyházi vezető egyéniség. A hercegprímást Tower Vilmos prelátus, a hittanbizottság, azonkívül Balogh László dr. m. o. tanácsos és Geszti Lajos gimnáziumi igazgató, a VKM Oktatófilm Kirendeltség vezetője, az oktatófilmbizottság nevében fogadták. Az intézmény vetítőhelyiségében Tower Vilmos prelátus köszöntötte a magas vendéget, majd Geszti Lajos igazgató nyújtott rövid felvilágosítást a magyar oktatófilm mibenlétéről, elterjedéséről, különös tekintettel az iskolák hittanóráin használható filmekről, hangsúlyozva, hogy Magyarország az egyetlen állam az egész világon, amelynek a hittanórák tananyagában felhasználható oktatófilmjei vannak. A hercegprímás ezután megtekintette a *Keresztesek*, a *Szerzetesek áldásos működése* és a *Papszentelés* című oktatófilmeket, majd egy nem vallásos tárgyú oktatófilm, a *Kis kakuk* című pergett le az előkelő vendégek előtt. Serédy Jusztinán bíboros-hercegprímás őszinte örömét és meglepődését fejezte ki a hallottak és látottak, általában az *Oktatófilm Kirendeltség* szép munkája fölött, amihez további sikereket kívánt. Rövid beszédében hangsúlyozta, hogy az iskolai ügy mindig közel állt a szívéhez és meg van győződve a film nagy társadalomalakító és nevelő hatásáról.

VÁLTOZÁS

A STUDIO FILM NÉL

A *Stúdió mozgóképgyártó és terjesztő kft.* vezetőségében a közelmúltban változások történtek. A vállalat igazgatóságának új tagjai: Szabka Kálmán és Kotschy Ernő, művészeti ügyvezető: László Ferenc, cégjegyző: dr. Halosy-Nagy Endréné. Értesülésünk szerint a *Studio Film* a jövő év elején kezdi forgatni az *Egy szál szeptember* című filmjét.

A TOBIS ARANYALBUMA

Díszes kiállítású aranyalbumban foglalta össze írásban és képből a Tobis filmvállalat ideigazgatója, de válogatott újdonságokból álló anyagát. Az Athenaeum-nál készült színes mélynyomásos brosúra igen plasztikus módon hívja fel a moziok figyelmét az 1941-42. évi választékos Tobis-nyomásra. A vállalat aranyalbuma, melyet időközben minden magyarországi mozihoz kézhez kapott, nagy tetszésre talált.

HÁZASSÁG

Csonka Lajos dr., az Ipoly-mozi társengedélyese és vezetője október 30-án, csütörtökön délután tartotta esküvőjét a farsori evangélikus templomban Mende Erzsébet úrnővel.

SZAKÁCS ZOLTÁN BETEGSÉGE

Szakács Zoltán, a Madách Színház kitűnő tagja, számos filmszerep emlékezetes alakítója, a múlt héten súlyos műtéten esett keresztül a Rókus-kórházban. Ertesülésünk szerint az operáció jól sikerült és Szakács Zoltán rövidesen teljesen felépül.

KITÜNTETÉS

vitéz Francia-Kiss Ernőt, a budapesti Kultúr-mozi engedélyesét és vezetőjét a Kormányzó Úr a Nemzetvédelmi Kereszttel tüntette ki. Kitűnő, régi kartársunkat a legmagasabb helyről jött elismerés alkalmából számosan halmozták el szerencsekvánásaikkal.

**MAGYAR
MOZGÓFÉNYKÉPGÉPKEZELŐK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE**

mint az állami munkaközvetítő-hivatal hat. eng. megbízottja

**DIJTALANUL KÖZVETIT
SZAKAVATOTT GÉPESZEKET**

állandó alkalmazásra és kiegészítőkre úgy helyben, mint vidéken.
Budapest, VIII., Népszínház-u. 19.

Telefon: 337-598.

Hivatalos órák: 2-4-ig.

KESKENYFILM

Keskenyfilm ABC

Ezen a címen modern, izléses és gyakorlati könyv jelent meg a néma és hangos keskenyfilmről Jambor Dezső és Lafranco István dr. szerkesztésében. Az Összetartás Gazdasági Szövetkezet, Actio Catholica Filmszolgálat kiadásában forgalomba kerülő könyv hasznos útmutató és nélkülözhetetlen nemcsak azoknak, akik saját maguk számára filmeznek, de még inkább az Actio Catholica mozgalom keskenyfilmeseinek is. A kis munka tartalmazza a keskenyfilmméretekre, a nyersanyagra, az optikára, a felvételre, a feliratokra és a vetítés gyakorlati kérdéseire, a moziberendezés módozataira és a keskenyfilm-mozi engedélyügyeire vonatkozó tudnivalókat. A Keskenyfilm ABC ára 3 P. 50 fill.

A film kifejezési formái

Írta:
PACSÉRY ÁGOSTON

(Folytatás.)

Kifejezett filmdrámáról esztétikai megállapításokat leszögezni ma még kissé korainak látszik. Ismerve azonban a film minden részletét, eszközeinek alapelemeit, néhány vorással fel lehet vázolni azokat az alapokat, amelyek a filmdrámának követnie kell, ha kifejezési formáihoz ragaszkodni kíván.

A drámai kifejezés szinpadai formáinak szabályait Aristoteles „Poetika” című könyvében már Krisztus előtt 340 körül meghatározta. Ezeket a szabályokat hiába próbálták egyes korok túllépni. A törekvések mindig sikertelenek maradtak, mert a dráma és a szinpad kereteit semmiféle eszközzel túllépni nem lehet. A dráma hatalmas utat tett meg és mindig az Ember ösztöközéseit adta elő. A dráma ma már több ágra tagolódott és a tragédiától a burleszkig felölelte mindazt, amit a szinpad előadhat. A szinpad fejlődésének minden fázisán átesett és így megbukott minden olyan kísérlet, amely újjá kívánja teremteni a szinpadot és annak drámáját. A szinpad a modern kor megfelelő kifejezését adni nem tudja ezért ez új formáját a filmmel fogja kifejezni.

A modern ember lelki berendezése és adottságainak kifejezése a pszichológusok egyik tantárgya. Az emberi lélek nagyon is rejtett titkait tárják elénk a kutatók és éppen ezért azt a folyamatot, mely a modern ember lelkében ma folyik, a jövő fogja egészében megfejteni. Rendszerbe foglalva hasznosítani minden olyan eredményt, melyet az élet kitermel, a szemléletes szemlélet igyekszik összegyűjteni. A modern élet drámája ma alakul. Minden adottságunkkal, külső és belső megnyilvánulásunkkal kifejezői vagyunk és így magunk nem láthatjuk tisztán azokat az indokokat, melyek vezetnek az életet. Mindenestre érteni igyekszünk a velünk összefüggő jelenségeket.

Az a dráma, mely a mai életet fejezi ki, csak olyan lehet, mint a kor. Arra törekedhetik, hogy nagyvonalú, lázasan sürített és mindennek okát kutató legyen. A modern ember indokolni akar. Drámája tehát nem lehet olyan, mely véletlenekre és az embertől független okokra van felépítve. A modern drámának tehát elsősorban alaposnak és megokoltnak kell lennie. Változatos és gyors lehet csak, hiszen életünk is változatos és gyors. Shakespeare, a világlag legnagyobb drámaírója 28 év alatt írta meg műveit. Ha figyelembe vesszük, hogy 35 drámát írni nem csekélység, különösen akkor, amikor minden egyes drámája még ma is, 400 év után a szinpad legnagyobb alkotásainak számít, akkor felvetődik a kérdés: mi lehetett ennek a bőségnek az oka? A költő zsenijén kívül, a korban is keresendő a bő tevékenységnek az eredője. A renaissance az élet teljességét is jelenti. A kor mindig újat és változatosat kívánt. Az emberi lélek nemrég szabadította fel magát a túlságos lehangoltság alól és így mohórn vetette magát a testi örömei árájába. A modern élet ugyanígy egy feltűnően nyomorúságos hatástól kívánt szabadulni. A nagy háború még mindig érzéketlen hatását. Bizonytalanság és bizalom hiánya, az élet élvezeteinek fokozása még ma

is itt zúg körülöttünk. Ezt a különös lelkiállapotot kell kifejeznie annak a drámának, amely analízis és tudás, magyarázat és félelem: egyszerűen a mai élet. Az analízisnek a szinpadai forma nem felel meg teljesen. A cselekmény nem tűri a hosszú magyarázatot. A „technika százada” nem tudja eltűníteni a kicsinyes részletezéseket — pedig nagyon is kicsinyes. Viszont véletlen sem tud elviselni — pedig minden megoldást a véletlentől vár. A modern élet még ma is forrong, zavaros, kialakulatlan és nagyvonalú, de ugyanakkor részletező is. Ennek a kornak a drámája ma még stílustalan, hiszen nem teljes. A film alakulóban van és így a modern dráma is alakul. A távoli vagy a közeli jövő fogja megteremtetni ezt a drámát, de az már ma is bizonyosnak látszik, hogy lélektani alapon kíván kialakulni. Tempója változatos, ritmusa gyors lesz, cselekménye sokfelé ágazó, de érdekes és egyszerre nagyvonalú és kicsinyes lesz! Mindenesetre a modern kor drámája nem lesz nyugodt és egyszerű, hiszen korunk nyugtalan és bonyolult...

A modern drámát csak az a művész fogja kifejezni, aki minden ízével ennek a zavaros kornak élő része. Az a filmrendező, aki mindenhez ért, de az alaposságot is kölcsön veszi — tudja azonban azt is, hogy kitől kapja meg az alaposságot és honnan vegye a pontos tudást. Érdeklődési körének tehát ezerfelé kell irányulnia. Szervező képességének kitűnőnek, művészi érzékének pedig kollektívnek kell lennie. Segítőtársa az operatőr, aki a bonyolult lencserendszerek és gépek uralkodója, de szíve és lelke is van meg látni a szepet. És a rendező keretét emel az elképzelésnek. Keretét emeltet a díszlettervezővel, az anyaggal, a természet szépségeivel. Egenlő rangba emeli a környezet szépségeit a színészi játékkal. Ez a játék a maga fényképezett szépségével engedelmesen simul bele a nagy összefüggésbe. A keret már nem keret többé, hanem szerves része a kifejezésnek.

Autók és vonatok rohannak, gépek zörögnek és letűnt korok válnak elevenné, hogy hirdessék a kultúra himnuszát. És maga a himnusz is életre kel és támogatja azt, ami képekben pereg, ami a megmozdult kép ritmusával fejezi ki a modern élet modern művészetét...

(Vége)

**VIDÉKI MOZIK MŰSORKÖTÉSÉT
ELVÁLLALJA**

fővárosi és vidéki gyakorlattal rendelkező fővárosi filmszínház műsor-kötő üzemvezetője. — Szíves választ kér: Fox Film, Strobelné címen Matyelka Károly.

MIDENNEMŰ GYAKORLATTAL

rendelkező, érettségizett, 25 éves, öskeresztény, kifogástalan múltú, egyébként gyakorlott rajzoló, film-kölcsönző vállalatnál elhelyezkedne. Szíves megkereséseket kér: Szalma István, Kispeszt, Bethlen-utca 37. sz.

Agfa

Nyersfilm

LAPSZEMLE

FILM, SZINHÁZ, IRODALOM:

1941. X. 31. Bella Andor: „Nem dolgozom, nincs kedvem semmihez...” — mondja Herczeg Ferenc, aki új Shakespeare-t vár a filmtől (1 képpel). — Izsáky Margit: Lángok a „Lángok” körül.

MAGYARSÁG:

1941. XI. 1. Gábris László: Botránysos filmek és a filmek botránysa (Még mindig probléma a magyar filmgyártás).

MAGYARORSZÁG:

1941. X. 28. Annabella megjelent az USA legfelsőbb bírósága előtt. (A volt világhírű sztár „óriási sikert aratott” mint alperes.)

1941. X. 30. Féja Géza: Festett lányok.

MAGYAR SZÓ:

1941. X. 27. „Filmesek” kivonulása.

1941. X. 28. „Filmfront” a magyar művészet ellen.

1941. X. 29. Mi történt a Magyar film háttérében?

1941. X. 30. A forgatókönyv íróján múlik a film szemléli beállítottsága.

1941. X. 30. Miért félnek a filmgyártók az új forgatókönyvíróktól?

NEMZETI SPORT:

1941. X. 28. Bókai Mattanovich Béla: Budapest és Bécs között Maria Holsttal és Dora Komarral.

ÚJ MAGYARSÁG:

1941. X. 28. Dékány András: Tizenháromszáz felvétel, szereptanulás semmi!

1941. XI. 1. Igazi magyar táncot a színpadon és a filmen.

PEST:

1941. X. 27. Baróti Géza: Soronkívül szó van a magyar film reformjáról.

PESTI HIRLAP:

1941. XI. 1. (mja): Kevés-e vagy sok az új magyar film?

PESTI UJSÁG:

1941. X. 29. Panaszkodnak a mozisok. (Magyar Film 1941. X. 27-i számából.)

UJSÁG:

1941. X. 29. Panaszkodnak a mozisok. (Magyar Film 1941. X. 27-i számából.)

1941. XI. 1. Az új magyar filmek jelentős része nem jut bemutatáshoz.

NYILTTÉR*

* E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ismeretes a szakmai nyilvánosság előtt, hogy a Magyar Írók Filmje Rt. (MIF) cégünkkel szemben többirányú követelést támasztott. A választott bíróság, amelynek elnöke Sztamoray János, a közérdekeltiségek felügyelőbizottságának elnöke, a Hunnia Filmgyár Rt. kormánybiztosa és tagjai dr. Zimmermann Lajos ügyvéd, a Sajtókamara főügyésze és dr. Bingert János, a Hunnia Filmgyár Rt. vezérigazgatója voltak — 1941 október 30-án kihirdette az ítéletét. Ebből az ítéletből a szakmai közvélemény tájékoztatására bátrak vagyunk az alábbi tételket kiemelni:

1. A MIF tőlünk 147.384.22 pengőt és annak járulékait követelte. Ezzel szemben a választott bíróság megállapította, hogy nem a MIF-nek van tőlünk járandósága, hanem az alantiek szerint még nekünk ítélt meg 3.031.65 pengőt.

2. Megítélte a választott bíróság, hogy 1941 június 4-ével a Karosszék című film forgalmazási jutaléka címén P 17.418.86,

a Garzonlakás kiadó c. film forgalmazási jutaléka címén P 16.341.86 és a

Gül baba c. film forgalmazási jutaléka címén P 26.838.57 összeg illet meg bennünket.

3. Megítélte a választott bíróság azt, hogy mindhárom film későbbi bevételeiből bennünket a szerződés szerinti forgalmazási jutalékok kötései után továbbra is megilletnek.

4. Megítélte a választott bíróság, hogy a Karosszék és Garzonlakás kiadó c. fil-

mek tiszta jövedelme 50% erejéig bennünket illet meg.

5. A választott bíróság kártérítést ítélt meg nekünk a MIF által velünk szemben elkészíteni vállalt, de nem szállított Pesti karnevál és Gyógyquartett kötéseiért P 8000 összegben.

6. A MIF nem ismerte el azt, hogy mi néki a filmek gyártásához ranghellyel nem biztosított P 34.418.20 kölcsönt folyósítottunk. A választott bíróság ebből 32.512.90 pengővel elismert bennünket, miután mi az ügy egyszerűsítése végett egyes tételek tekintetében engedékenységet tanúsítottunk.

7. A tényállás teljessége kedvéért kijelentjük, hogy a MIF kifogásolta a 3. filmhez általunk adott kísérő műsorok kölcsöndíjának felszámítását is. A választott bíróság e tekintetben úgy döntött, hogy a Karosszék-hez adott pótképek kölcsöndíjai 100%-ban illetnek meg bennünket, a Garzonlakás kiadó-hoz adott pótképek kölcsöndíjai 50%-ban, míg a Gül baba-hoz szállított pótképek kölcsöndíjait nem találta felszámíthatónak, a film hossza miatt.

Mindezek bírói döntés alá bocsátására azért volt szükség, mert a MIF jogainkat és követeléseinket tagadásba vette.

Ez a végítélet cégünk részére teljes felmentést ad az ismeretes perben és igazolja azt is, hogy kereskedői gondossággal és cégünkötől megszokott tisztességgel jártunk el.

Budapest, 1941 október 30.

Teljes tisztelettel

PALATINUS FILMTERJESZTŐ KFT.

utóda Güttler Antal s. k.

fekete foto
MOZIREKLÁM

REKLÁMTERVEZÉS
AMATŐR LABORATÓRIUM
cégt. FEKETE GYÖRGY

HIRADÓK

923. sz.

1. Finn gyermekek a svéd tengerparton. (Svansk)
2. Angol bombatámadások Olaszországban. (Luce)
3. Német csapatok a keleti fronton. (Deutsche Wochenschau)
4. Menekült iráni olaszok átutazása. (M. F. I.—Somkúti)
5. Egy MÁV kocsirendező hármas ikrei. (M. F. I.—Somkúti)
6. Japán hangverseny a Pesti Vigadóban. (M. F. I.—Török, Sárdi)
7. Rendőrvizsga a visszacsatolt Erdélyben. (Potofilm)
8. A kormány harca a drágaság ellen. (M. F. I.—Nagy, Török, Sárdi)
9. Pusztulás nyomai Dnyepetrovskban. (Haditudósító század — Horváth—Kiss)

92. sz.

1. Az olasz kormány feje jelenlétével tisztelte meg Guglielmo Marconi emlékét abból az alkalmából, hogy a nagy olasz tudósnek emelt mauzóleumot szülővárosában, Bologna tartományban Pontecchio nevű városkájában felszentelték.
2. Pontecchio lakosságának megható búcsúja a Ducetól.
3. Rómában a 15. fasiszta toborzáson, mely az olasz fasiszta ifjúságnak második háborús toborzása; a párttitkár elnökölt.

4. Ohnesorge, a Birodalom postaügyi minisztere Rómába érkezik.
5. Franco tábornok államfővé való kinevezésének ötödik évfordulóját egész Spanyolország nagy pompával ünnepelte.
6. Lubiana immár a 20. árumintavásárát rendezte meg az idén.
7. A nyári és téli túristatanfolyamok a svájci hadsereg legfejlettebb gyakorlatai közé tartoznak.
8. Képek az angol repülő bombái által elpusztított templomokról, épületekről és olasz kórházhajókról.
9. Az olasz csapatoknál Oroszországban.

110. sz.

1. Ószívásár Königsbergben.
2. Új spanyol tartályhajó.
3. Vitorlázórepülés Davosban.
4. Dán—svéd futballmérkőzés.
5. Európa harca a bolsevizmus ellen.
6. Képek a háborúból.
7. A finn arcvonal.
8. Spanyol önkéntesek.
9. Az azóvi tengernél.

XV. évf. 44. sz.

1. Kigyulladt egy hatalmas olajtartály Csikágóban.
2. Felvételek Bird délsarki expedíciójának életéről.
3. Kerékpárhajóknak Spanyolországban.
4. A belmonti nagy verseny.
5. Spanyolország és Portugália országok közötti boxmérkőzés.
6. Majmok boxversenye görkoresolyán Filadelfiában.
7. Motorkerékpár- és autóműtávjnyok New-Yerseyben.

HIVATALOS RÉSZ FILMCENZÚRA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6
TELEFON. IRODA ÉS PENZTÁR 183-072, ELNÖK ÉS ÜGYV. ALELNÖK 183 073

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság

Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság 1941. évi október hó 19-től 25-ig tartott ülésein

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. Egy szív regénye (Amelie. Die Geschichte eines Lebens) (UFA) hangos színmű 5 felvonásban, az Universum filmgyárban 1941. évben készült, 2620 m hosszú,
2. Nem vagyok áruló (Mein Leben für Irland) (Walter Tibor) hangos dráma 5 felvonásban, a Tobis filmgyárban 1941. évben készült, 2695 m hosszú,
3. A cigány — előzetes (Kárpátfilm) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 99 m hosszú,
4. Nagyvárad reklámfilmek V. (Pannonia) hangos reklám 1 felvonásban, a Pannonia filmlaboratóriumban 1941. évben készült, 19 m hosszú,
5. Magyar világhíradó 922. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar

Film Irodában 1941. évben készült, 250 m hosszú,

6. Tízéves a Magyar világhíradó (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940—41. évben készült, 348 m hosszú,
7. 20th. Century Fox hangos híradó XV. évf. 43. (Fox Movietone News) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1941. évben készült, 297 m hosszú,
8. UFA világhíradó 109. sz. (Auslandstunwoche) (UFA) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1941. évben készült, 384 m hosszú,
9. Tábori vadászászlóalj emlékművének leleplezési ünnepélye (Amatőr Kino) néma riport (keskenyfilm) 1 felvonásban, amatőrfelvételben 1941. évben készült, 115 m hosszú,
10. Ninocska (Ninotchka) (M. G. M.) hangos vígjáték 6 felvonásban, a Metro Goldwyn-Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 3025 m hosszú,

11. Ninocska — előzetes (M. G. M.) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 60 m hosszú,

12. Marokkói lány — előzetes (L'occident) (Ateulier) hangos reklám 1 felvonásban, a Pellegrini filmgyárban 1938. évben készült, 145 m hosszú,

13. Fotter Jenő úri- és hölgyfodrász (Krupka) hangos reklám 1 felvonásban, a Krupka filmlaboratóriumban 1941. évben készült, 25 m hosszú mozgófényképet.

b) Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképekben szabad bemutatni:

1. Magyar világhíradó 921. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 108 m hosszú,

2. Széchenyi (Palatinus) hangos oktatófilm 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 109 m hosszú,

3. Eladó birtok (Palatinus) hangos színmű 2 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 917 m hosszú,

4. Eladó birtok — előzetes (Palatinus) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában, 1940. évben készült 51 m hosszú,

5. Hétszilvafa (Palatinus) hangos vígjáték 2 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 1068 m hosszú,

6. Hétszilvafa — előzetes (Palatinus) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 39 m hosszú,

7. Fehér veszedelem (Palatinus) hangos kultúrfilm 1 felvonásban, a Magyar Film Iroda laboratóriumban 1940. évben készült, 123 m hosszú, keskeny mozgófényképet.

c) Külföldre kivinni engedélyezte:

1. Kívánsághangverseny (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 47 m hosszú,

2. Lovasmérkőzés Kolozsvárott (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 25 m hosszú,

3. Filov bolgár miniszterelnök Budapesten (Fox) néma riport 1 felvonásban, a Fox Film laboratóriumban 1941. évben készült, 110 m hosszú,

4. Ne kérdezd ki voltam — előzetes (Balogh Film) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1941. évben készült, 136 m hosszú,

5. Szűts Mara házassága — előzetes (Duna Film) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1941. évben készült, 148 m hosszú,

6. Mese (Amatőr) keskeny amatőrfelvétel 1 felvonásban, 30 m hosszú,

7. Aqua Vitae (Amatőr) keskeny amatőrfelvétel 1 felvonásban, 103 m hosszú,

8. Souvenir (Amatőr) keskeny amatőrfelvétel 1 felvonásban, 100 m hosszú,

9. Elhangzott a szó (Amatőr) keskeny amatőrfelvétel 1 felvonásban, 110 m hosszú,

10. Kolozsvár (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 25 m hosszú,

11. Dnyeper mentéről (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 45 m hosszú,

12. A Híradófilmszínház különkiadása. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 136 m hosszú mozgófényképet.

Budapest, 1941. október 25.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök
miniszteri tanácsos.

SAKMAI CIMENT

színházi és filmosztálya, IV., Ferenciek-
tér, 7. Tel.: 183-738, 185-243.

Adler Ferenc mozib rendezés és mozikép-
viselet, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.:
225-759.

Agfaphotó, V., Vilmos császár-út 18. I.
Telefon: 125-240.

Alfa film, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon:
422-578.

Ambrus Máttyás filmkölszöveg, IX. Rá-
day-u. 60. Tel.: 221-851.

Apollo filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-
körút 9-11. II. em. Tel.: 222-212.

Arany filmducco, VIII., Dankó-utca 22.
Telefon: 149-489.

Arnold és Richter gyártmányok eladása,
Marx Ferenc műszaki különlegességek
üzlete, V., Váci-út 18. Tel.: 122-110.

Atelier film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
422-584. Raktár a házban.

Aurora film, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: 221-133.

Balogh Film, VII., Erzsébet-körút 8. III. 2.
Telefon: 220-038.

Balogh-Orbán, VIII., Tisza Kálmán-tér
15. Tel.: 132-940.

Bauer vetítógép és adapterek (Bosch
Róbert kft.), V., Váci-út 2-24. Tel.:
299-180.

Bel- és külföldi filmellenőrző kft., VII.,
Erzsébet-körút 8. III. Tel.: 222-699.

Brtökner János mérnök, az MMOE szak-
értője, XI., Ulászló-utca 62. Telefon:
457-650, vagy Mechanikai és Elektro-
mosipari szakiskola, tel.: 130-293.

Byass reklám, VIII., Népszínház-utca 14.
Telefon: 138-091.

Centrum filmszolgálat, VII., Erzsébet-kr.
9-11., IV. Tel.: 423-339.

Csepreghy film, VII., Erzsébet-kr. 9-11.
Telefon: 221-022 és 221-021.

Cserépy Arzén filmgyártóvállalat, IV.,
Keckemeti-u. 19. I. Tel.: 184-705.

Csizmadia László, mozgóképszínházak kép-
viselete, VIII., Aggteleki-utca 4. I. 5.
Telefon: 137-580.

Deák film, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon:
222-105. Raktár a házban.

Délibáb film, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: 428-155.

Diapozitívkészítő üzem, Fekete György,
VIII., József-körút 9. (az udvarban).

Diatyp laboratórium, VII., Rottenbiller-
utca 19. Tel.: 427-148.

Duna Film VII., Rákóczi-út 40. Telefon:
225-040.

Eco film, VII., Rákóczi-út 12. Telefon:
225-404. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21.
Telefon: 342-984.

Electra film, XIV., Thököly-út 21. Tel.:
337-578.

Electric kinotechnikai vállalat, VIII., Röck
Szilárd-utca 18. Tel.: 344-782.

Erdélyi filmgyártó kft., VIII., Népszínház-
utca 21. Tel.: 136-940.

Esperia filmforgalmi rt., VII., Erzsébet-
kr. 13. Tel.: 423-555.

Farkas J. M. reklámvállalat, VIII., József-
körút 19. Telefon: 132-805.

Ferrania, V., Gróf Tisza István-utca 18.
Telefon: 129-139.

Filmatyp laboratórium, XIV., Szentés-u.
60. Telefon: 496-371.

Filmcenzura, IV., Eskü-tér 6. Tel.: 183-
072. alelnök: 183-073.

Filmexpress kft., VII., Erzsébet-körút 9.
Tel.: 224-091., 225-089.

Filmértékesítő VII., Erzsébet-körút 8.
Telefon: 221-609 és 220-497.

Filmfotó üzem és laboratórium, Altmayer
J., VIII., Röck Szilárd-u. 11. Tel.: 130-
905.

Filmipari laboratórium, XIV., Fűrészu.
95. Telefon: 497-716.

Filmservice, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Tel.: *424-555.

Fortuna film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u.
19. Tel.: 349-414.

Fox film, VII., Rákóczi-út 9. Telefon:
139-437, 131-658. Raktár: VIII., Rákóczi-
tér 11. Telefon: 139-437, 131-658.

Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM
Kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey An-
dor-utca 7. Tel.: 499-752.

Hajdu film, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.:
297-999.

Hamza film kft., VII., Erzsébet-körút 8.
Telefon: 220-038.

Harmonia film, VII., Erzsébet-körút
13. Tel.: 421-183.

Hausz Mária filmkölszöveg és filmgyártó
kft., VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.:
225-209.

Hebel Gyula szállító, VI., Váci-út 1. Tel.:
115-947.

Helikon filmvállalat, VIII., Röck Szilárd-
utca 24. Tel.: 133-705. Raktár: VIII.,
Népszínház-utca 19 V. Tel.: 349-414.

Hungária film kft., VII., Erzsébet-kr. 8.
Tel.: 422-010.

Hunnia filmhelyező irodája, VII., Erzsé-
bet-körút 9-11. Tel.: 424-136, 424-138,
424-139. Sajtóosztály: 223-212.

Hunnia filmgyár Rt. (Filmipari Álap), XIV.,
Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622.,
297-085. Pasaréti műterem: II., Pasá-
réti-út 122. Tel.: 164-876.

Ibusz filmszállítás, VII., Erzsébet-körút
9-11. Tel.: 224-050.

Imago filmelőállító és forgalombahozó
kft., VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 225-487.

Inkey Tibor filmállományképzés, filmfotó
üzem, IV., Múzeum-kr. 3. Tel.: 380-466.

Jupiter filmkereskedelmi rt., VIII., József-
körút 26. Tel.: 131-301.

Kamara, VI., Bajza-utca 18. Tel.: 220-
855, 422-961.

Kárpát Film, VIII., Népszínház-utca 21.
Tel.: 136-409, 136-940.

Kino film, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.:
136-942. Raktár a házban.

Kino foto, Tarján, XIV., Thököly-út 150.
Tel.: 496-602.

Kodak, V., Báthory-u. 6. Telefon: 114-158,
114-184.

Kolczonay Ervin dr. filmgyártó és filmköl-
cszöveg vállalata, VII., Erzsébet-kr. 9-11.
Tel.: 422-730, 423-144.

Koncz Film kft., VII., Erzsébet-kr. 9-
11. Tel.: 220-830.

Kormos Miklós filmvállalata, VII., Erzsé-
bet-körút 9-11., III. 6. Tel.: 422-574.

Kovács és Faludi laboratórium, XIV.,
Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855. Synchron
műterem: XIV., Gyarmat-u. 49/b. Tel.:
297-487.

Kováts Béla filmreklám, hanglemez, dia-
pozitív, VIII., József-körút 19. Telefon:
143-142.

Központi filmkészítő VII., Erzsébet-körút
9-11. Tel.: 224-494, 224-098.

Krupka filmgyár és laboratórium, XIV.,
Bácskay-utca 29/b. Tel.: 496-741.

Lajta Andor, XIV., Thököly-út 75. Tel.:
297-076.

Léna film, Nagy Mária filmgyártó és film-
kölszöveg, VII., Erzsébet-körút 13. II. e.
Tel.: 422-920.

MAGYAR FILM, VI., Bajza-utca 18. Tel.:
220-855, 422-961. Szerkesztő: Váci De-
zso, VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386.

Magyar Filmiroda Rt., IX., Könyves
Kálmán-körút 15. Tel.: 146-348, este 7
órától reggel 9 óráig valamint vasár- és
ünnepnap: 146-343. Játékfilmgyártás:
146-342. Színészöltözők: 140-727. Felirat-
készítő üzem: 139-211. Híradókiadás:
VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510.
Fényképezem: VIII., Sándor-u. 5-7.
Telefon: 145-510. Filmkölszöveg-osztály:
VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 222-099.

Magyar Irok Filmje Rt., Gyártási iroda:
XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.

MIF kölszöveg Rt., VII., Erzsébet-körút 13.
Tel.: 420-796, 420-798.

Magyar Mozgófényképező Országos
Egyesülete, VIII., Népszínház-u. 19.
Tel.: 337-598.

**Magyar Szövegírók, Zeneszerzők és Ze-
neműkiadók Szövetkezte, IV.**, Ger-
lőczy-u. 3. Tel.: 189-306.

MMOE, VIII., Csokonay-utca 10. Telefon:
136-005.

„Marxton” keskeny hangosgépek, gyártja:
Marx és Mérei Első Magyar Repülő-
műszergyár, VI., Bulcsu-u. 7. Telefon:
*290-555.

Matador film, VIII., Sándor-tér 2. Tel.:
132-774. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19.
Telefon: 349-414.

Meitner Mór mechanikai és mozgókép-
kereskedelmi vállalata, VIII., József-
körút 21. Tel.: 133-877.
Telefon: 342-984.

Mester Film, Filmkölszöveg, VII., Erzsébet-
körút 9-11. IV. em. Tel.: 427-167, 223-
498. Gyártási iroda: XIV., Thököly-út
116. Telefon: 296-269.

3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a ház-
ban.

Modern Film kft., VII., Erzsébet-körút 8.
Tel.: 222-000.

Mozgóképzem Rt. kölszövegosztálya, VII.,
Akácfa-utca 4. Telefon: 227-650. Rak-
tár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.

Művelődés filmgyártó és terjesztő kft.,
VII., Rákóczi-út 44. II. Tel.: 422-925.

Művészfilm, VII., Rákóczi-út 40. Telefon:
225-044. Raktár a házban.

New York kávéház, VII., Erzsébet-körút
9-11. Tel.: 425-318, 424-962.

Objektív film, VII., Erzsébet-körút 8. sz.
Tel.: 422-580.

Oktatófilm Kirendeltség, VIII., Csepreghy-
utca 4. Tel.: 330-926.

OMME, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon:
143-013.

Országos Nemzeti Filmbizottság, VI. ker.,
Andrássy-út 69. Tel.: 420-794.

Palatinus film, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: *424-150.

Palló film kft., VII., Erzsébet-körút 13.
Tel.: 421-183. Raktár: VII., Erzsébet-
körút 8. Gyártási iroda tel.: 422-791.

Pannonia filmlaboratórium, XIV., Thö-
köly-út 61. Tel.: 497-775.

Papp Béláné és Társa betéti társaság, VII.,
Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 224-294.

Paramount film, VIII., Rákóczi-út 59
Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.

Pátia film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
221-807. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19
Tel.: 349-414.

Pegasus film, VII., Erzsébet-körút 7. sz.
Pergőképforgalmi kft., VII., Rákóczi-út
12. Tel.: 225-404
Tel.: 225-405.

Petsmann László, VII., Rottenbiller-u. 19.
Tel.: 425-127. Csillaghegy: 163-429.

Phöbus filmkölszöveg, VII., Erzsébet-kr. 8.
Tel.: 222-617. Raktár a házban.

P. Kiss Pál grafikai műterem, VII., Rá-
kóczi-út 23. Tel.: 137-531.

Püspöki Nándor, magyar kultúrfilmter-
jesztő, VII., Rottenbiller-utca 5/b. Tele-
fon: 228-558.

Projectograph, VIII., Rákóczi-tér 11. Tel.:
132-201, 131-960.

Reflektor film, VIII., Sándor-tér 4. Tel.:
142-529. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u.
20. Telefon: 140-722.

Reklám Stúdió, VII., Erzsébet-kr. 8. Tel.:
424-554.

Schilling Gyula, VII., Rózsa-utca 33. Tel.:
428-768.

Sláger film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
222-618. Raktár a házban.

Stílus filmdiszlettervező és kivitelező vál-
alat, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.

Stúdió mozgóképgyártó és terjesztő kft.
VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 420-579.

Szenássy-Macsássy színes trükkfilmek,
IV., Múzeum-körút 1/b. Tel.: 380-027.

Takács film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.:
496-125.

Telefongyár Rt., XIV., Hungária-körút 126
-128. sz. Tel.: 297-930.

Tempo film, Baumgartner Béla filmgyártó
és filmkölszöveg, VII., Erzsébet-kr. 8.
Tel.: 426-161.

Tobis film, VII., Rákóczi-út 52. T.: 223-435.

**Turuli Filmgyártó és Filmterjesztő Szövet-
kezet, VIII.**, József-kr. 35. Tel.: 330-766.
Kölszövegosztály: VII., Erzsébet-körút 13.
Telefon: 421-183.

Turuli Szövetség Szépművés B. E. vetítő
mozgalmi törzs, IV., Szarka-u. 2. Tel.:
186-050.

Ufa film, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.:
183-858. Raktár a házban. Tel.: 389-036

Universal film, VIII., Népszínház-u. 21.
Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.

Valter reklámanyagkölszöveg, VII., Erzsé-
bet-körút 8. Tel.: 222-108.

Váci Dezso, a MAGYAR FILM szerkesz-
tője. Iroda: Metro: VIII., Sándor-tér 3
Telefon: 144-424, 144-425. Lakás: VIII.,
Üllői-út 42. Telefon: 136-386.

Viktória kisfilmkölszöveg, VII., Röck Szi-
lárd-u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a ház-
ban.

Wamoscher Béla dr. filmvállalata, VII.,
Erzsébet-körút 8. Tel.: 423-544.

Warner Bros. First National, VIII., József-
körút 30-32. Tel.: 132-590, 142-464.
Raktár: VIII., Népszínház-utca 13. Tel.:
144-317.

Yuli Film, XIV., Stefánia-út 71. Telefon:
297-657.

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1941. NOVEMBER 10.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR

III. ÉVFOLYAM 45. SZÁM.

Örömmel értesítjük igen
tisztelt ügyfeleinket, hogy

a Beszélő köntös

AGFACOLOR
szines felvételei Berlinből
megérkeztek!

A Beszélő köntös

az első magyar
szines világfilm!

**Megjelenik a
Royal Apolloban**

A többi főszereplő:

TASNÁDY FEKETE MÁRIA, KISS FERENC,
SZILASSY LASZLÓ, CSORTOS GYULA,
VASZARY PIROSKA, BILICSI TIVADAR,
BIHARY JÓZSEF STB. STB.

BARVÁNYI GÉZA

JÁVOR IPÁIL

a BESZÉLŐ KÖNTÖS férfi főszerepében

